

İNTERNET HABER SİTELERİNİN BASIN KANUNU VE BASIN İŞ KANUNU KAPSAMINA EKLENMESİNİN HÜKÜM VE SONUÇLARI^(*)

Arş. Gör. Dr. Burcu EZER^(**)

ÖZET

Kitle iletişim araçlarında ortaya çıkan teknolojik gelişmeler, gazetecilik ve medya alanında köklü değişikliklere neden olmuştur. İnternet teknolojisiyle birlikte, geleneksel medya ve gazetecilik anlayışı biçim değiştirmiştir. Haberlere ulaşmak yönünden geleneksel gazeteciliğin yerini dijital uygulamalar almaya başlamıştır. Gazetecilik faaliyetleri başta olmak üzere çeşitli amaçlara hizmet eden çok sayıda dijital yayın platformu ortaya çıkmıştır. Medya ve gazetecilik alanında yaşanan bu gelişmeler, Türk basın mevzuatında bir süre kendine karşılık bulamamıştır. Dijital gazetecilik faaliyetleri, özellikle yükümlülük ve sorumluluğa ilişkin kanuni düzenlemelerin kapsamına girmeden; dijital yayın organları kapsamında çalışanlar ise yasal bir koruma altına alınmadan çalışmalarını sürdürmüşlerdir. Nihayet 18.10.2022 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 7418 sayılı Kanunla, 5187 sayılı Basın Kanununa ve 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanuna (Basın İş Kanununa) internet haber sitelerine ilişkin çeşitli hükümler eklenmiştir. Böylelikle öngörülen koşulları yerine getiren internet haber siteleri Basın Kanunu kapsamına; internet haber sitelerinde fikir ve sanat işlerinde çalışan kimseler ise Basın İş Kanununun kapsamına alınmıştır. Bu çalışmada, Basın Kanununa eklenen internet haber sitelerine ilişkin düzenlemeleri incelemek, Basın İş Kanununa eklenen “internet haber siteleri” ibaresinin kapsamına aldığı işyerleri ve gazetecilerin kimler olduğunu tespit etmek; devamlı, ilgili değişikliklerin güncel gelişmeler ışığında ihtiyaçları karşılamakta yeterli olup olmadığı hususunu incelemek amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Basın Kanunu, Basın İş Kanunu, İnternet Haber Siteleri, İnternet Gazeteciliği, Dijital Medya.

^(*) DOI: 10.33432/ybuhukuk.1270300 - Geliş Tarihi: 24.03.2023 - Kabul Tarihi: 21.06.2023.

^(**) Anadolu Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Anabilim Dalı, Eskişehir-Türkiye,

E-posta: burcuez@anadolu.edu.tr; Orcid Id: <https://orcid.org/0000-0003-4376-656X>.

TERMS AND CONSEQUENCES OF INTERNET NEWS SITES INCLUSION IN THE SCOPE OF THE PRESS ACT AND PRESS LABOUR ACT

ABSTRACT

Technological developments in the mass media have caused radical changes in journalism and media. With internet technology, the understanding of conventional media and journalism has changed. In terms of reaching the news, digital applications have replaced conventional journalism. Many digital broadcasting platforms have emerged that serve various purposes, especially journalism operations. These developments in media and journalism did not find a response in the Turkish press legislation for a while. Digital journalism activities were not within the scope of legal regulations, especially regarding liability and responsibility. Digital journal workers were working without legal protection. Finally, with Act No. 7418 published in the Official Gazette dated 10/18/2022, various provisions regarding internet news sites were added to the Press Act No. 5187 and the Press Labour Act No. 5953. Thus, internet news sites that fulfil the stipulated conditions are included within the scope of the Press Act, and those who work in intellectual and artistic works on internet news sites are also included in the scope of the Press Labour Act. This study aims to examine the regulations regarding internet news sites added to the Press Law, to determine which workplaces and journalists are included in the scope of the phrase "internet news sites" added to the Press Labour Act, and to examine whether this change in Press Labour Act is sufficient to meet the needs in light of current developments.

Keywords

Press Act, Press Labour Act, Internet News Sites, Internet Journalism, Digital Media.

GİRİŞ

Teknolojik gelişmelere bağlı olarak ortaya çıkan yenilikler birçok alanda etkisini göstermiştir. Gerek kişilerarası iletişimin gerekse kitle iletişiminin bir türü olan internet, insanlar arasındaki iletişimi ve etkileşimi farklı bir boyuta taşımıştır.¹ İnternet teknolojisi, geleneksel gazetecilik anlayışının ve gazetecilik pratiklerinin dönüşmesini ve gazeteci tanımının değişmesini sağlamıştır.² İnternet yoluyla, sosyal medya ya da dijital platformlar aracılığıyla gerçekleştirilen gazetecilik faaliyetleri (alternatif gazetecilik pratikleri) yaygınlaşmış; bir medya kuruluşuna, ajansa veya gazeteye bağlı olmadan (*freelance*) gazetecilik yapanların (serbest gazetecilerin) sayısında artış yaşanmıştır.

En genel ifadeyle “*gazeteciliğim haber toplama tekniklerinin kullanılması yoluyla haber ve bilginin (enformasyonun) yazılı, görsel ve işitsel şekilde internet aracılığıyla erişilebilir kılınması ve topluma ulaştırılması*” şeklinde tanımlanabilen³ internet gazeteciliği (internet haberciliği/çevrimiçi gazetecilik/yeni medya gazeteciliği/dijital gazetecilik), günümüzde yeni bir gazetecilik türü olarak kabul edilmektedir. Yazılı basına göre daha az maliyetli ve kitlelere ulaşımı daha kolay olan internet gazeteciliği, Türkiye’de 1990’lı yılların ortalarında, süreli yayınların içeriklerini ve arşivlerini internete taşımaya başlamaları ile ortaya çıkmıştır.⁴ 2000’li yıllarda yaşanan ekonomik krizle birlikte çoğu süreli yayının kapanması sonrasında ise işsiz kalan gazetecilerin internet mecrasına yönelmesi, yalnızca

¹ **İnce, Mustafa** (2018) Haber Edinme Aracı Olarak İnternet ve İnternet Haberciliği, Konya, Eğitim Yayınevi, s.9.

² **Özkan Kutlu, Tezcan** (2018) Yeni İletişim Teknolojileri Bağlamında Yeni Gazeteci Kimliği, Ankara, Gece Akademi, s.135 vd.; **Koçer, Serdar** (2019) “Gazetecilik Pratikleri ve Basın İş Hukuku” (Yüksek Lisans), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, s.2, 25.

³ **Kılıç, Seyfi** (2019) İnternetin Ekonomi Politikası ve Türkiye’de İnternet Gazeteciliği, Ankara, Nobel Yayıncılık, s.159; **Koçer, s.28; Çetinkaya, Aysel** (2018) İçerik Üretiminden Reklama Çevrimiçi Gazetecilik, Ankara, Nobel Yayıncılık, s.106.

⁴ **Kalsın, Berrin** (2016) “Geçmişten Geleceğe İnternet Gazeteciliği: Türkiye Örneği”, International Journal of Social Science, S:42, s.77-78; **İnce, s.33-34; Dolgunyürek, Döndü Özlem** (2018) “Gazeteciliğin Yeni Boyutu: İnternet Gazeteciliği” (Yüksek Lisans), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, s.142.

internet üzerinden yayın yapan gazetelerin ortaya çıkmasına yol açmıştır.⁵ Buna göre Türkiye'deki internet gazeteciliğinin iki koldan gelişme gösterdiğinden söz etmek mümkündür: Yazılı basında faaliyet gösteren gazetelerin internette de yayınlanmaya başlaması ve doğrudan internette faaliyet gösteren gazetelerin (internet haber sitelerinin) ortaya çıkması.⁶

İnternet haberciliğinde tüm bu gelişmeler yaşanırken, mevzuat yönünden gerekli değişiklikler aynı hızda gerçekleşmemiştir. Gazetecilik ve habercilik faaliyetlerinin dijitalleşmeyle birlikte boyut değiştirmesine rağmen, Basın Kanunları yeni nesil gazetecilik uygulamalarını kapsamak konusunda yetersiz kalmıştır.⁷ Yürürlükteki temel metinler olan 5187 sayılı Basın Kanunu⁸ 2004 tarihli, 5953 sayılı Basın İş Kanunu⁹ ise 1952 tarihli metinlerdir. Her ne kadar günümüze değin Basın Kanunu ve Basın İş Kanunu başta olmak üzere konuya ilişkin mevzuat metinlerinde çeşitli değişikliklere gidilse de bu konuda önemli bir başarı yakalanamamıştır. Özellikle internet siteleri yönünden cezai sorumluluk ağırlıklı olmak üzere bazı yasal gelişmeler yaşansa da internet haber sitelerinin doğrudan mevzuat metnine eklenmesi mümkün olamamıştır.

Bu nedenle 2010'lu yıllarda sayıları hızla artan internet haber siteleri yönünden yasal boşluklar ortaya çıkmış; denetimin olmamasının yarattığı güçlüklerle beraber basılı süreli yayınlar ile internette yayın yapan süreli yayınlar arasında eşitsiz uygulamalar baş göstermiştir. Tüm bu gelişmeler, internet haber siteleri yönünden hukuki düzenlemelerin yapılmasını gerekli kılmıştır. Mevzuatın bu yöndeki eksikliklerini gidermek ve mevzuatta gerekli değişiklikleri yapmak adına düzenlenen "Basın Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" taslağı, 12.03.2014 tarihinde Türkiye Büyük Millet

⁵ **İnce**, s.35; **Kalsın**, s.78; **Çakır**, **Hamza** (2007) "Geleneksel Gazetecilik Karşısında İnternet Gazeteciliği", Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S:22, s.126.

⁶ **Kalsın**, s.77; **Kılıç**, s.167; **Çetinkaya**, s.106-107; **Çakır**, s.138-139.

⁷ Konuya ilişkin bkz. **Şahin**, **Muzaffer/Avşar**, **Zakir** (2016) "Basın İş Kanunu, Sorunlar ve Güncelleme Tartışmaları", Sosyal Güvenlik Dergisi, C:6, S:2, s.121 vd.

⁸ R.G. T. 26.6.2004, S. 25504.

⁹ R.G. T. 20.6.1952, S. 8140.

Meclisi (TBMM) Adalet Komisyonu Başkanlığına sunulmuştur. On altı maddeden oluşan bu kanun tasarısında; 5187 sayılı Basın Kanununun kapsamına internet haber sitelerinin eklenmesi, internet haber sitelerinin süreli yayın olarak kabul edilmesi, internet haber sitelerinde bulunması gereken zorunlu bilgilerin tespiti ve internet haber sitelerine ilişkin diğer hususların eklenmesi; Basın İş Kanununa ise internet haber siteleri ibaresinin eklenmesi amaçlanmıştır.¹⁰ Ancak söz konusu yasa tasarısı kanunlaşmamıştır.

26.05.2022 tarihinde TBMM Adalet Komisyonu Başkanlığına sunulan ve basın mevzuatına ilişkin çeşitli konularda düzenlemeler içeren “Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” ise Resmî Gazete’de yayımlanarak yasalaşmıştır.¹¹ Böylelikle 13.10.2022 tarih ve 7418 sayılı bu Kanunla, internet haber siteleri de ilgili kanun metinlerine eklenmiş; internet haber siteleri için internet sitelerinden ayrı bir hukuki rejim yaratılmıştır. Önceki tasarıyla kıyasla daha uzun olan ve kırk maddeden oluşan bu Kanunda, internet haber sitelerine ilişkin düzenlemelerin yanı sıra çok sayıda farklı hususa yer verilmiştir. Kanunun düzenlediği hususlar arasında 5187 sayılı Basın Kanununa ve diğer ilgili mevzuat metinlerine internet haber sitelerine ilişkin çeşitli düzenlemelerin eklenmesi, basın kartına ilişkin yeni düzenlemelerin kabul edilmesi, halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma suçunun ceza kanunlarına eklenmesi, 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunda ve diğer ilgili mevzuat metinlerinde sosyal ağ sağlayıcılarının sorumluluklarının düzenlenmesi vb. gibi konuları saymak mümkündür.

Bu çalışma esas itibariyle iki temel bölümden oluşmaktadır. Çalışmanın ilk kısmında internet haber siteleri, Basın Kanununa ve diğer ilgili mevzuata eklenen düzenlemeler doğrultusunda ele alınmış; internet haber siteleri için oluşturulan hukuki rejimin detayları konu edinilmiştir. Çalışmanın ikinci kısmında ise

¹⁰ Kanun tasarısı taslağı için bkz. <<https://www2.tbmm.gov.tr/d24/1/1-0893.pdf>> s.e.t. 22.12.2022. Taslağın değerlendirmesi için ayrıca bkz. **Taneri, Esin/Turan, Yağmur** (2015) “Specific Regulations on the News Websites and Legal Issues Thereof”, GSI Articleletter, Part 12, s.159-176. <https://www.gokusafisik.av.tr/Articleletter/2015_Summer/GSI_Articleletter_2015_Summer_Article12.pdf> s.e.t. 22.12.2022.

¹¹ R.G.T. 18.10.2022, S. 31987.

internet haber siteleri Basın İş Kanununun kapsamı yönünden değerlendirilmiş ve internet haber sitelerinde çalışanların Basın İş Kanununa tabi olma koşulları inceleme konusu yapılmıştır. Bu kapsamda ayrıca, internet haber siteleri hakkında getirilen düzenlemelerin, güncel gelişmeler ışığında ihtiyaçları karşılamak konusunda yeterli olup olmadığı hususu incelenmiştir.

I. BASIN KANUNUNA EKLENEN İNTERNET HABER SİTELERİNE İLİŞKİN DÜZENLEMELERİN ESASLARI

7418 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle, Basın Kanununun basılmış eserlerin basımı ve yayımı dışında, internet haber sitelerini de kapsayacağı düzenlenmiştir (BK m.1/1). Basın Kanununa internet haber siteleri ile ilgili eklenen düzenlemelerin esaslarına aşağıda yer verilmiştir.

A. SÜRELİ YAYIN TÜRÜ OLARAK İNTERNET HABER SİTESİNİN TANIMI VE KAPSAMI

5187 sayılı Basın Kanununda internet haber sitesi “*internet ortamında, belirli aralıklarla haber veya yorum niteliğinde yazılı, görsel veya işitsel içeriklerin sunumunu yapmak üzere kurulan ve işletilen süreli yayın*” şeklinde tanımlanmıştır. (BK m.2/1-m). Bu düzenlemeyle birlikte internet haber sitesi kavramı ve tanımı, ilk defa bir mevzuat metnine girmiştir. Resmî İlan ve Reklam Yönetmeliğinin 4/1-1 maddesinde de internet haber sitesi tanımlanmıştır. Buna göre, “*Yönetim yeri Türkiye sınırları içerisinde bulunan, internet ortamında haber ve yorum niteliğinde içeriklerin sunumunu yapmak üzere kurulan, içeriğini muhtelif çoklu medya kullanarak yayımlayan, vasıf ve ödevleri Genel Kurulca belirlenen, resmî ilan ve reklam yayımıyla alakalı internet haber sitelerini*” ifade eder.

İnternet haber sitesi ayrıca, süreli yayın tanımına eklenen ibare doğrultusunda, süreli yayın (belirli aralıklarla yayımlanan yayın) türü olarak kabul edilmiştir (BK m.2/-c).¹² Böylelikle gerek Basın Kanununda gerekse ilgili diğer mevzuat metinlerinde doğrudan internet haber sitesine atıfta bulunulmayan ancak

¹² Bu düzenlemeyle birlikte internet haber sitelerinin de süreli yayınların kapsamına alındığı yönünde **Özkepir, Ramazan/Kocaman, Salih Zeki/Kart, Erkal Hilmi** (2022) Sosyal Medya ve Basın Hukuku, 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s.113, 181.

sürelî yayınlara ilişkin hususlar içeren düzenlemeler de niteliği uygun düştüğü ölçüde internet haber siteleri yönünden uygulanabilir hale gelmiştir.

Kanunda yer alan internet haber siteleri tanımı incelendiği zaman, internet haber sitesinin unsurlarını;

- İnternet ortamında yayın yapma,
- Belirli aralıklarla yayınlanma (sürelî yayın niteliği taşıma),
- Haber veya yorum niteliğinde yazılı, görsel ya da işitsel içerik sunumu yapma,
- Haber veya yorum niteliğinde içerik sunumu yapmak üzere işletiliyor olma şeklinde sıralamak mümkündür.

İnternet haber sitesinin *ilk unsuru*, internet ortamında yayın yapmaktır. Yayın faaliyeti Basın Kanununda “*basılmış eserin herhangi bir şekilde kamuya sunulması*” şeklinde tanımlanmıştır (BK m.2/1-b). İnternet haber siteleri yönünden ise kamuya sunulma faaliyetinin “internet ortamı yoluyla” gerçekleşmesi kabul edilmiştir. 7418 sayılı Kanunun diğer hükümlerinde veya Basın Kanununda ise internet ortamı ile ne anlaşılması gerektiğine ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir. 2014 tarihli kadük yasa tasarısında yer alan internet haber sitesi tanımında¹³, “5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunda tanımlanan internet ortamında yayın yapma” gibi bir ifade kullanılsa da yasalaşan metinde 5651 sayılı Kanunda yer alan internet ortamı tanımına atıf yapılmamış ve yalnızca “internet ortamında yayın yapma” ifadesine yer verilmiştir.

Her ne kadar tanımda açıkça atıf yapılmasa da internet ortamı ile kastedilene ne olduğunun tespitinde 5651 sayılı Kanunda yer alan tanımdan yararlan-

¹³ İlgili tasarıda yer alan tanımın tam hali şöyledir: “İnternet haber sitesi: 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun 2. maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde tanımlanan internet ortamında, haber ya da yorum niteliğinde yazılı, görsel veya işitsel içeriklerin sunumunu yapan sürelî yayını,”.

mak mümkündür. İlgili düzenlemede internet ortamı “haberleşme ile kişisel veya kurumsal bilgisayar sistemleri dışında kalan ve kamuya açık olan internet üzerinde oluşturulan ortam” şeklinde tanımlanmıştır (5651 s. K. m.2/1-g).¹⁴ İnternet ortamında yapılan yayınlar ise “internet ortamında yer alan ve içeriğine belirsiz sayıda kişilerin ulaşabileceği veriler” şeklinde ifade edilmiştir (5651 s. K. m.2/1-ğ).

İnternet ortamında yayın yapan haber sitelerine Türkiye’den çok sayıda örnek vermek mümkündür. Örneğin; *Bianet* (1997), *Ensonhaber* (2006), *T24* (2009), *Haber7*, *Diken* (2014), *Gazete Duvar* (2016), *Sputnik Türkiye* (2014), *ODA TV* ve *İnternet Haber* yalnızca internet ortamında yayın yapan internet haber sitelerine örnek gösterilebilir. Bunun dışında, geçmişte basılı olarak yayımlanan bazı süreli yayınlar da günümüzde faaliyetlerini yalnızca internet yoluyla sürdürmektedirler. Bu internet haber sitelerine *Sol Haber* (2014 itibariyle), *Habertürk* (2018 itibariyle), *Vatan* (2018 itibariyle), *Star* (2019 itibariyle), *Güneş* (2019 itibariyle), *Ortadoğu* (2020 itibariyle), *Şok* (2022 itibariyle), *Yeniçağ* (2022 itibariyle), *Dünya* (2022 itibariyle) örneklerini vermek mümkündür.

Öte yandan internet ortamında yayın yapma koşulu, münhasıran internet ortamında yayın yapmak şeklinde anlaşılmaz. Nitekim günümüzde basılı olarak yayımlanan süreli yayınların hemen hemen büyük bir kısmı, internet ortamında da ayrıca yayın yapmaktadır. Üstelik gün içerisindeki gelişmeleri daha yakından takip edebilmek ve haber sitesini güncel tutmak için, birçok gazetenin basılı versiyonundan ayrı olarak internet sitesi için de bir editöryal kadrosu bulunmaktadır.¹⁵ Bu yayın organlarının internet ortamındaki faaliyetlerini de internet haber sitesi kapsamında saymak mümkündür. Günümüzde *Hürriyet*, *Milliyet*, *Cumhuriyet*, *Sabah*, *Sözcü*, *Posta*, *Akşam*, *Türkiye*, *Yeni Şafak*, *Yeni Akit*, *Fanatik*, *Fotomaç* gibi gazetelerin hemen hepsi, aynı isimlerle internet sitelerine sahiptir. Benzer şekilde, *Altyazı*, *Milliyet Sanat*, *Socrates*, *Popular Science Türkiye*,

¹⁴ Aynı yönde tanımlara İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesine Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte (m.3/1-I) ve Radyo, Televizyon ve İsteğe Bağlı Yayınların İnternet Ortamından Sunumu Hakkında Yönetmelikte (m.4/1-h) de yer verilmiştir.

¹⁵ **Özkan Kutlu**, s.123.

Herkese Bilim Teknoloji, Vogue Türkiye, Alem, Elele gibi süreli yayınlar da yine aynı isimlerle internet sitelerine sahiptir.

Televizyon haber kanalları yönünden de aynı uygulamadan söz etmek mümkündür. *A Haber, Haber Global, Haber7, Haber Türk, Halk TV, Tele1, Ulusal Kanal, CNN Türk, BBC Türkçe, NTV* gibi TV haber kanalları, haber faaliyetlerini aynı zamanda internet siteleri aracılığıyla da yerine getirmektedirler. Buna göre ilgili örneklerde yer alan basılı süreli yayınların ve TV haber kanallarının internet sitelerini, basılı yayınlardan/TV haber kanalından ayrı birer süreli yayın kabul etmek ve bunları internet haber sitesi rejimine tabi tutmak mümkündür.

Görüldüğü üzere internet ortamında yayın yapma faaliyeti, farklı aktörlerce yerine getirilmektedir. Buna göre basılı gazetelerin ve dergilerin internet sitelerini, yalnızca internet ortamında yayın yapan haber sitelerini, TV haber kanallarının internet sitelerini, internet ortamında yayın yapan radyo yayınlarını, internet ortamında isteğe bağlı haber yayını yapan internet sitelerini, internet haber ajanslarını “internet ortamında yayın yapma” ölçütü uyarınca bu kapsamda saymak mümkündür.¹⁶

İnternet haber sitesinin *ikinci unsuru*, belirli aralıklarla yayın yapma, diğer bir anlatımla süreklilik niteliği taşımadır. Süreklilik ile kast edilen, mutlak bir devamlılık olmayıp yayının dönemseliği, periyodik olmasıdır. Buna göre uzun olsa da belirli zaman aralıkları (günlük, haftalık, aylık vb.) ile tekrarlanarak çıkarılan yayınlar süreklilik niteliğini taşır.¹⁷ Ancak arızı nitelik taşıyan, süreklilik arz

¹⁶ *Dolgunyürek* ise, günümüzde internet gazeteciliğinin “ülkedeki mevcut yaygın, bölgesel ve yerel gazetelerin basılı formunun internet ortamına uyarlanması ile yapılan internet gazeteciliği”, “sosyal medya ağları üzerinden yapılan internet gazeteciliği”, “kendi içeriklerini kendilerine özgü bir şekilde üreten amatör veya profesyonel kişilerin bloglar vasıtasıyla yaptıkları internet gazeteciliği” ve “üretilen haber içeriklerinin sadece internet üzerinden yayınlanması ile yapılan internet gazeteciliği” olmak üzere dört şekilde yapılmakta olduğunu belirtmiştir. *Dolgunyürek*, s.144.

¹⁷ **İçel, Kayıhan** (2021) *Kitle İletişim Hukuku*, 14. Baskı, İstanbul, Beta Yayıncılık, s.180; **Sarmışık, Jale** (2022) *Kitle İletişim Hukuku*, İstanbul, Beta Yayıncılık, s.71; **Yıldız, Sevil** (2021) *Medya ve Hukuk*, 5. Baskı, Ankara, Nobel Yayınevi, s.71.

etmeyen yayınlar bu kapsamda değerlendirilmez. Türk hukukunda belirli aralıklarla yapılan ve süreklilik niteliğini taşıyan yayınlar, değinildiği üzere “sürelî yayın” olarak kategorize edilmektedir (BK m. 2/1-c). Buna göre kanunkoyucu, internet haber sitesinin de sürelî yayın niteliğine sahip olmasını aramıştır.

İnternet haber sitesinin *üçüncü unsuru*, haber veya yorum niteliğinde yazılı, görsel ya da işitsel içerik sunumu yapmaktır. İnternet haber siteleri genellikle anlaşmalı oldukları haber ajanslarından veya diğer medya kuruluşlarından derledikleri haberleri sitelerinde yer vererek veya kendi yaptıkları haberleri yayınlama şeklinde faaliyetlerini sürdürmektedir. Kimi haber siteleri genel okuyucuya hitap ederken kimi haber siteleri ise belirli bir grup odaklı (kadınlar, engelliler, devlet memurları, mühendisler vb.), tema odaklı (ekonomi, iş dünyası, sektör, politika, spor, edebiyat, TV programları, teknoloji vb.) ya da bölgesel veya şehir odaklı yerel habercilik faaliyeti yapmaktadır.

Öte yandan haber sunumu ile kast edilen faaliyetleri yalnızca gündem veya politika haberciliği ile sınırlı bir biçimde yorumlamamak gerekir. İnternet ortamında belirli aralıklarla yapılan magazin haberciliği (örneğin, *Televizyon Gazetesi*, *Uçan Kuş*, *Gece*), kültür ve sanat haberciliği (örneğin *Edebiyat Haber*, *Kayıp Rıhtım*, *Bant Mag*), ekonomi haberciliği (örneğin, *Dünya*, *Bloomberg*), spor haberciliği (örneğin, *Sporx*, *Ajansspor*, *Fotospor*), bilim ve teknoloji haberciliği (örneğin, *Gerçek Bilim*, *Bilim ve Gelecek*), sağlık haberciliği, hukuk, hava durumu, eğitim, çevre, iklim değişikliği ve yol haberciliği gibi tematik habercilik faaliyetleri de bu kapsamdadır.¹⁸

Üçüncü unsur kapsamında kanunkoyucu, yorum niteliğinde içerik sunan bir internet sitesinin de belirli aralıklarla yayın yapmak koşuluyla internet haber sitesi olarak kabul edileceğini düzenlemiştir. Nitekim teknolojik gelişmelerle birlikte haber ile yorum arasındaki sınırlar oldukça belirsizleşmiş ve yorum haberin olmazsa olmaz bileşenlerinden biri haline gelmiştir.¹⁹ Ancak “yorum niteliğinde içerik” ile kast edilenin ne olduğu konusunda bir düzenlemeye kanunun

¹⁸ Dolgunyürek, s.108 vd.

¹⁹ Dolgunyürek, s.195.

diğer hükümlerinde yer verilmemiştir. Kanımızca yorum niteliğinde içerik kavramını, habercilik faaliyeti kapsamında ele almak ve yorum içerikleri ile amaçlananın kitle iletişim organı ile bilgi vermek olup olmadığı ayrımını yapmak gerekir. Nitekim internet haber sitesinin diğer internet sitelerinden farkı, içeriğin oluşturulmasında habercilik yöntemlerinin kullanılmasıdır.²⁰ Aksi takdirde internet haber sitesi kavramının kapsamı, amaçlananın ötesinde genişletilmiş olur. Örneğin *Onedio.com*, *WebTekno* gibi internet sitelerinde²¹, haber içerikleri ile yorum niteliğinde yazılı, görsel veya işitsel içeriklerin sunumunu bir arada görmek mümkündür. Mizansen ve ironik haberlerin yer aldığı *Zaytung* internet sitesinde de gündeme ilişkin gerçek haberlerin yorum niteliğinde içerik sunumu yoluyla ele alındığından söz etmek mümkündür. Kültür ve sanat alanında faaliyet gösteren; yeni çıkan görsel, işitsel veya yazılı sanat eserlerine (albüm, şarkı, kitap, film vb.) ilişkin yorum nitelikli içeriklerinin yer aldığı internet sitelerini de yorum niteliğinde içerik sunumu yapan internet haber siteleri kapsamında ele almak mümkündür. *Sinefil*, *Ranini.tv*, *Bant Mag* ve *Kayıp Rıhtım* ağırlıklı olarak yorum niteliğinde içerik sunumu yapan internet haber sitelerine örnek verilebilir.

Üçüncü unsur kapsamında değinilecek bir diğer husus, habercilik ve yorum faaliyetlerinin yazılı olarak yapılmasının şart olmadığına ilişkindir. Nitekim internet medyası yalnızca internet gazeteciliğinden ibaret olmayıp internet televizyonculuğu, internet radyoculuğu ve sosyal medya da bu kapsamda değerlendirilmektedir.²² Buna göre yazılı faaliyetlerin yanı sıra görsel ve/veya işitsel içerik sunumunun ya da birden fazla yönetime dayanan içerik sunumunun varlığında da diğer koşulların varlığı halinde internet haber sitesinden söz edilebilecektir. Örneğin video haberciliği veya audio formatlı habercilikte durum böyledir. Bunun yanı sıra, diğer koşulların varlığı halinde radyo haberciliği ve internet televizyonu haberciliğinden de söz edilebilecektir.

²⁰ Sarmaşık, s.212.

²¹ Bu tür farklı içeriklerden oluşan internet sitelerine Türkiye dışından örnekler için bkz. *Buzz-Feed* ve *Vox*.

²² İnce, s.35.

Bu noktada, sosyal medya aracılığıyla gerçekleştirilen habercilik faaliyetlerinin Basın Kanununda yer alan internet haber sitesi kapsamındaki habercilik faaliyetlerinden olup olmadığı hususuna da değinmek gerekir. Nitekim günümüzde sosyal medya ve sosyal paylaşım siteleri, medya kurumlarının yalnızca içeriklerini daha fazla kişiye ulaştırmak adına paylaşım yaptıkları bir mecra olmaktan çıkmış; doğrudan içerik üretilen bir yer haline almıştır. *Youtube, twitter, periscope, medyascope, facebook, tiktok, instagram, linkedln* gibi sosyal paylaşım sitelerinde yapılan habercilik faaliyetlerini buna örnek göstermek mümkündür. Öte yandan her ne kadar sosyal medya haberciliği günümüzde yaygın bir uygulama haline almış olsa da bu tür habercilik faaliyetlerini internet haber sitelerinde yapılan habercilikten ayırmak gerekir. Nitekim burada habercilik faaliyetini yapan kişi veya kurumlar, ilgili sosyal paylaşım sitesinde bir tür profil vasıtasıyla içerik üretmekte ve habercilik yapmaktadırlar. İlgili sosyal paylaşım sitesinin haber niteliğinde içerik sunumu yapmak üzere işletiliyor olma gibi bir vasfı bulunmamaktadır. 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun m.5 uyarınca bu tür bir sosyal paylaşım sitesini *yer sağlayıcı* olarak kabul etmek gerekir. Buna göre sosyal paylaşım siteleri, kitle iletişim araçlarından olsalar da internet haber sitesi niteliği taşımazlar. Bu sebeple bu tür mecralarda yapılan habercilik faaliyetleri de *Basın Kanunu kapsamında* internet haberciliği niteliği taşımaz. Ancak yapılacak bir kanun değişikliği ile bu tür sosyal paylaşım platformlarındaki habercilik faaliyetlerini de 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun m.23 kapsamına almak mümkün olabilir.²³

İnternet haber sitesinin *dördüncü unsurunda* internet haber sitesinin haber içeriği sunumu yapmak üzere işletilmesinden söz edilmiştir. Diğer bir anlatımla,

²³ “Günümüzde kendi youtube kanalında tek başına gazetecilik faaliyetini yürüten gazetecilerin yanı sıra, yayın içeriklerini hazırlamak için yanında muhabir, kameraman çalıştıran youtuber gazeteciler(in) de bulun(duğu); (...) youtube gibi video paylaşım platformlarında bir haber kanalına bağlı olarak çalışan gazetecilerin Basın İş Kanunu kapsamına alınmasının faydalı olacağı” yönünde bkz. **Kurtişoğlu Yücel, Ezel** (2022) Basın İş Sözleşmesinden Doğan Borçlar, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s.54.

internet sitesinin kurulma ve işletilme amacının doğrudan haber veya yorum niteliğinde içerik sunumu yapmak olması gerekir. Buna göre haber veya yorum niteliğinde içerik sunumu yapmak üzere işletilmeyen, öte yandan akışında süreklilik taşımayacak şekilde haber içeriklerine de yer verilen bir internet sitesi, Basın Kanununun internet haber sitesi için aradığı koşulları tam olarak karşılamaz.

Basın Kanununun internet haber sitesi için aradığı unsurlar uyarınca, Türkiye üzerinden bazı internet sitesi örnekleriyle konuyu açıklamak faydalı olacaktır. Örneğin gündeme veya hayata ilişkin her tür yorum faaliyetlerinin yer aldığı *Ekşi Sözlük*, *Uludağ Sözlük*, *İnci Sözlük* gibi interaktif/katılımcı sözlükleri ya da *KızlarSoruyor* gibi soru-cevap sitelerini²⁴, Basın Kanununun tanımını uyarınca yorum niteliğinde yazılı, görsel ya da işitsel içerik sunumu yapan internet haber sitesi olarak kabul etmek kanımızca mümkün olmaz. Nitekim ilgili internet sitelerinin birincil amacı habercilik faaliyeti kapsamında yorum niteliğinde içerik sunumu yapmaktan ziyade, kullanıcıların gündeme dair yorumlarını paylaşabilmeleri için uygun bir ortam yaratmaktır. İlgili örneklerde internet sitesinin (erişim sağlayıcının) misyonu, kullanıcılara internet ortamında bilgi paylaşımı için erişim olanağı sağlamakla sınırlıdır. Üstelik internet sitesinin, kullanıcıların (içerik sağlayıcıların) yapmış olduğu yorumların gerçekliği ya da nesnellliğini kontrol gibi bir görevi ya da vasfı da bulunmamaktadır. Bireylerin kimi zaman haber almak için bu tür siteleri kullanması yahut bu tür siteler yoluyla bazı gelişmelerden haberdar olması, ilgili yayın organlarını internet haber sitesi kabul etmek için yeterli olmaz.

Öte yandan *Donanimhaber*, *ShiftDelete.net*, *Memurlar.net* gibi forum siteleri²⁵ yönünden bu denli keskin bir ayırım yapmak kanımızca her zaman mümkün değildir. Nitekim gündeme veya sitenin tematiğine uygun her tür yorum faaliyetlerinin yer aldığı forum sitelerinin birçoğu, aynı zamanda habercilik faaliyeti kapsamında da içerik sunumu yapmaktadır. Örneğin bu tür sitelerde haber veya yorum niteliğindeki içerikler aracılığıyla gündeme veya internet sitesinin faali-

²⁴ Bu tür soru-cevap sitelerine Türkiye dışından örnekler için bkz. *Quora* ve *GirlsAskGuys*.

²⁵ Bu tür forum sitelerine Türkiye dışından örnekler için bkz. *Reddit* ve *Slashdot*.

yette bulunduğu alan veya konulara yönelik bilgilendirme amaçlı içerikler de bulunmakta; bunun yanı sıra, kayıtlı veya kayıtlı olmayan kullanıcılara ilgili gündem hakkında yorum yapma veya gündem yaratma ortamı da sunulmaktadır. Bu nedenle forum sitelerinin niteliğinin belirlenmesinde, sitenin faaliyetinin salt kullanıcılara gündeme dair yorumlarını paylaşabilmeleri için uygun bir ortam yaratmakla sınırlı olup olmadığı tespit edilmeli; haber veya yorum yoluyla doğrudan içerik sunumu yapan forum sitesi, bu faaliyetleri doğrultusunda internet haber sitesi kabul edilmelidir.

B. BASIN KANUNU KAPSAMINA GİRMENİN ÖNKOŞULU: BEYANNAME VERME YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Türk hukukunda süreli yayın faaliyetleri yönünden süreli yayın serbestliği/beyan sistemi benimsenmiştir.²⁶ Bu sistemde beyanname aracılığıyla süreli yayınların idarece bilinmesi ve böylelikle ilgili yayınların izlenebilmeleri amaçlanmaktadır.²⁷ Basın Kanununda da bu doğrultuda süreli yayın çıkarmak yönünden beyanname verme yükümlülüğü kabul edilmiştir.

7418 sayılı Kanun değişikliği öncesinde basılı olarak kamuya sunulan süreli yayınlar için beyanname vermiş olmak, süreli yayın çıkarabilmenin bir tür *kurucu unsuru* olarak kabul edilmişti. Ancak içeriğini kamuya sunma faaliyetini internet ortamında gerçekleştiren internet haber siteleri için böyle bir düzenleme yer almıyordu. İnternet haber siteleri basın mevzuatında açıkça yer olmadığı için, Basın Kanununda yazılı süreli yayınlar için öngörülen yükümlülükler internet haber sitelerini kapsamıyordu. Bu sebeple yazılı bir süreli yayın ile faaliyet göstermek ile internet ortamında süreli yayın yapmak bünyesinde bazı eşitsizlikler barındırıyordu. Bu eşitsizliklerin en aşikâr olanı, internet haber sitelerinin herhangi bir beyanname vermeksizin, yalnızca internet sitesi oluşturarak yayın hayatına başlayabilmesiydi.

7418 sayılı Kanun değişikliği ile süreli yayınların beyanname yükümlülüğüne ilişkin bu farklı uygulamalara son verilmiş ve internet haber siteleri de basılı

²⁶ Sarmaşık, s.73.

²⁷ Yıldız, s.77.

sürelî yayınlar ile benzer bir rejime tabî tutulmuştur. İlgili düzenlemeye göre internet haber sitesinin yayın sahibinin veya temsilcisinin, yönetim yerinin bulunduğu yer Cumhuriyet Başsavcılığına bir beyanname vermesi gerekmektedir (BK m.7/1). Beyanname verme yükümlülüğü, internet haber sitelerine ilişkin kanun değişikliğinden önce faaliyet gösteren internet haber siteleri için de getirilmiştir (BK Geç. m.4). Halihazırda faaliyet yürütmekte olan internet haber siteleri, 7418 sayılı Kanunun Resmî Gazetede yayımlandığı tarih itibarıyla (18.10.2022) üç ay içinde, Kanunun öngördüğü yükümlülükleri yerine getirmekle yükümlü kılınmışlardır (7418 s. K. m.39/1-b).

Söz konusu beyannameye yayının adı ve mahiyeti, hangi aralıklarla yayımlanacağı, yönetim yeri, sahibinin, varsa temsilcisinin, sorumlu müdürün ad ve adresleri ile yayının türü ve elektronik tebligat adresi gösterilir; beyannameye ayrıca sürelî yayın sahibi ve sorumlu müdür için aranan koşulların varlığını gösterir belgeler ile sürelî yayın sahibi tüzel kişi ise buna ilişkin belgeler eklenir (BK m.7/2, m.7/3).

Beyanname veren ve incelenme uyarınca usulüne uygun beyanname verdiği tespit edilen internet haber sitesinin, *Basın Kanunu yönünden internet haber sitesi vasfı taşıyacağına* hükmedilmiştir. Buna göre başvurusu uygun bulunan internet haber sitesi, beyanname verdiği tarih itibarıyla Basın Kanununun sürelî yayınlara tanıdığı haklardan basılı yayınlar gibi yararlanabilir hale gelir. Ancak beyanname verme tarihi itibarıyla bir yıl içinde yayım yapmayan veya yayım yaptıktan sonra faaliyetlerine üç yıl ve üzeri süreyle ara veren internet haber sitesinin beyanname hükümsüz hale gelir ve internet haber sitesinin Basın Kanunu uyarınca sağladığı haklar ortadan kalkar (BK m.9/1).

İnternet haber sitesinin sorumlu müdürü, beyanname içeriğinde meydana gelen her içeriği, değişiklikten itibaren iki hafta içinde yeni bir beyanname ile birlikte Cumhuriyet Başsavcılığına bildirmekle yükümlüdür (BK m.8/2).

Beyannamenin incelenmesi uyarınca internet haber sitesinin beyanname-sinde gerekli veya gerçek bilgilerin bulunmaması ya da yayım sahibinin veya sorumlu müdürün gerekli koşulları taşımadığının saptanması hâlinde, Cumhuriyet Başsavcılığı iki hafta içinde eksikliğin giderilmesini veya gerçeğe aykırı bilgi-

lerin düzeltilmesini internet haber sitesinden ister (BK m.8/5). Bu eksikliklerin iki hafta içinde yerine getirilmemesi halinde, Cumhuriyet Başsavcılığı *internet haber sitesi vasfının kazanılmadığının tespiti* amacıyla asliye ceza mahkemesine başvurur. Buna göre beyanname verme yükümlülüğünü gereği gibi yerine getirmeyen basılı yayınlar yönünden kabul edilen yayımın durdurulması yaptırımının internet haber siteleri için kabul edilmeyeceği (BK m.8/5), bu durumda yalnızca ilgili sitenin internet haber sitesi vasfını kazanmadığına hükmedileceği düzenlenmiştir.

Görüldüğü üzere internet haber sitesinin yayın yapabilmek için vermesi gereken beyannamedeki gerçeğe aykırılıklar ya da eksiklikler yahut beyanname verilmemesi halleri, Basın Kanununa göre internet haber sitesi olarak kabul edilmenin *kurucu unsuru* sayılmıştır. Diğer bir anlatımla, internet haber sitelerinin Basın Kanununa tabi olup olmadığının tespitinde bakılması gereken ilk ölçüt, ilgili internet haber sitesinin beyanname verme yükümlülüğünü gereği gibi yerine getirip getirmediğine yöneliktir. Bir internet haber sitesinin *Basın Kanunu kapsamında* sayılabilmesi için adına Cumhuriyet Başsavcılığına bir beyanname verilmiş olması ve bu beyannamenin herhangi bir gerçeğe aykırılık veya eksiklik taşıyor olması gerekir.

Getirilen düzenlemelerin yorumundan varılacak sonuç, yayın organını internet haber sitesi olarak tanımlayan yayın sahiplerinin, beyanname vermelerine ilişkin bir zorunluluk bulunmadığına ilişkindir. Bir diğer söyleyişle, bu yayın organlarının beyanname vermeksizin yayın hayatlarına devam etmeleri kendi inisiyatiflerine bırakılmıştır. Her ne kadar Basın Kanununa eklenen geçici 4. madde ile, halihazırda faaliyet gösteren internet haber sitelerine, 18.10.2022 tarihi itibarıyla üç aylık süre içinde (18.01.2023'e kadar) Kanunun öngördüğü yükümlülükleri yerine getirme zorunluluğu yüklenilse de bu zorunluluğa uymama hali bir yaptırıma²⁸ bağlanmamıştır.²⁹

²⁸ Basılı yayınlar yönünden beyanname verme yükümlülüğünün yerine getirilmemesinin yaptırımı olarak *yayımın durdurulması* düzenlenmiştir (BK m. 8/1). Mahkeme kararıyla durdurulan yayına, usulüne uygun beyanname vermeden veya değişiklikleri bildirmeden devam edilmesi ise ağır para cezası yaptırımına bağlanmıştır (BK m.16). Kanunun açık hükmü gereği ya-

Böyle bir durumda, süresi içinde beyanname vermeyen yayın organları, Basın Kanununun internet haber sitelerine sağladığı imkanlardan yararlanamayacak; ancak beyanname verilmemesi kendilerini cezai sorumluluktan da kurtarmayacaktır. Nitekim Basın Kanununun 11/5. maddesinde, cezai sorumluluğa ilişkin hükümlerin Basın Kanununda aranan şartlara uymaksızın (örneğin beyanname vermeksizin) yapılan yayınlar hakkında da uygulanacağı düzenlenmiştir. Bu durumda kendilerine uygulanacak mevzuat, hukuki ve cezai sorumluluklarının kanuni dayanağı, 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun ve diğer ilgili mevzuat olacaktır.³⁰

Bu kapsamda değinilmesi gereken bir diğer husus, beyanname verme yükümlülüğünün internet haber sitesi faaliyete girdikten belli bir süre sonra yerine getirilip getirilmeyeceğine ilişkindir. Basın Kanunu Geç. m. 4'te halihazırda faaliyet yürütmekte olan internet haber sitelerinin 18.01.2023 tarihine kadar Kanunda öngörülen yükümlülüklerini yerine getirmek zorunda oldukları düzenlenmiş olsa da ilgili yayın organının bu tarihten sonra beyanname vermesinde bir engel olmadığını belirtmek gerekir. Böyle bir durumda usulüne uygun bir beyanname veren internet haber sitesi, beyannamenin incelenip uygun bulunduğu tarih itibarıyla Basın Kanununa tabi olur ve kanunun sağladığı haklardan yararlanabilir hale gelir.

Sonuç itibarıyla beyanname verme yükümlülüğünün yerine getirilmemesinin *Basın Kanunu bakımından internet haber sitesi sayılmama* şeklinde bir sonuç doğurduğu söylenebilir. Pratikte internet sitesinde haber içerikleri paylaşan

yın durdurma yaptırımını internet haber sitelerine uygulanamayacağından (BK m.8/5), internet haber sitesinin beyanname vermeden yayın hayatına devam etmesi halinde herhangi bir ağır para cezasından söz edilemez.

²⁹ Aynı yönde bkz. **Öztekin, Alp** (2022) “İnternet Haberciliğinde Neler Değişiyor? (Basın Kanunu Değişiklik Teklifi Değerlendirmesi 5)”, Hukuki Haber, 21.07.2022, <<https://www.hukukihaber.net/internet-haberciliginde-neler-degisiyor-basin-kanunu-degisiklik-teklifi-degerlendirme-si-5-makale,10106.html>> s.e.t. 24.12.2022. Ayrıca bkz. **Özkepir/Kocaman/Kart**, s.140-141.

³⁰ Aynı yönde bkz. **Öztekin**, <<https://www.hukukihaber.net/internet-haberciliginde-neler-degisiyor-basin-kanunu-degisiklik-teklifi-degerlendirmesi-5-makale,10106.html>> s.e.t. 24.12.2022. Belirtelim ki internet haber sitesi için beyanname verilsin ya da verilmesin, 5651 sayılı Kanundan doğan sorumluluk ve yükümlülükler “internet sitesi” olmaları sebebiyle devam edecektir.

ve kendini bir haber sitesi olarak kabul eden ve hatta kamuoyunda haber sitesi olarak nam yapmış bir yayın organı, Basın Kanununa göre beyanname verme yükümlülüğünü yerine getirmediği müddetçe, basın mevzuatı yönünden internet haber sitesi değil “internet sitesi” rejimine (5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun ve ilgili mevzuata) tabi olacaktır. Böylelikle Basın Kanununun veya diğer mevzuat hükümlerinin internet haber siteleri için getirdiği haklardan yararlanamayacaktır.

C. İNTERNET HABER SİTELERİ YÖNÜNDEN KABUL EDİLEN DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER

Yukarıda internet haber sitelerinin süreli yayın tanımına eklenen ibare doğrultusunda aynı zamanda süreli yayın olarak kabul edildiğinden söz etmiştik. Buna göre süreli yayınlar yönünden kabul edilen yükümlülükler, niteliği uygun düşükçe ve aksi kararlaştırılmadıkça internet haber siteleri yönünden de geçerli olacaktır. Örneğin zorunlu bilgileri gösterme (BK m.4), sorumlu müdüre sahip olma (BK m.5), süreli yayın sahibi olabilmek için gerekli koşulları taşıma (BK m.6) ve süreli yayın çıkarmak için beyanname verme (BK m.7) gibi hususlar internet haber siteleri için de geçerlidir.

Süreli yayınlar yönünden kabul edilen *zorunlu bilgileri gösterme yükümlülüğünün* kapsamı internet haber siteleri yönünden genişletilmiştir. Her süreli yayında yayının yönetim yeri, sahibinin ve varsa temsilcisinin, sorumlu müdürün adları ve yayının türü gösterilir (BK m.4/2). İnternet haber siteleri, zorunlu bilgilere ilişkin bu genel yükümlülüğe ek olarak, haber sitelerine faaliyet gösterdiği işyeri adresini, ticari unvanını, elektronik posta adresini, iletişim telefonunu, elektronik tebligat adresini ve yer sağlayıcısının adını ve adresini eklemekle yükümlüdür (BK m.4/3). Bu bilgilerin internet ortamında kullanıcıların ana sayfadan doğrudan ulaşabileceği şekilde ve internet haber sitesinin iletişim başlığı altında bulundurulması gereklidir. İnternet haber sitelerine getirilen bir diğer zorunlu bilgi yükümlülüğü bir içeriğin ilk kez sunulmaya başlandığı tarih ile sonraki güncelleme tarihlerinin, her erişildiğinde değişmeyecek şekilde içeriğin üzerinde belirtilmesine ilişkindir (BK m.4/4).

İnternet haber sitelerinde gösterilmesi öngörülen hususların gösterilmemesi veya gerçeğe aykırı olarak gösterilmesi halinde, sorumlu müdür ve sorumlu müdürün bağlı olduğu yetkilinin ağır para cezasıyla cezalandırılacağı düzenlenmiştir (BK m.15). İnternet haber sitelerinde bulunması gereken zorunlu bilgilerin eksikliği, beyanname verme yükümlüğünün gereği gibi yerine getirilmemesinin aksine, süreli yayının internet haber sitesi olarak kabul edilmesine engel teşkil etmez. Diğer bir anlatımla, zorunlu bilgileri eksik olan bir internet haber sitesi, Basın Kanununa tabi bir internet haber sitesi olma vasfını korur. Ancak ilgili para cezasını ödemekle yükümlü olur.

Basılı süreli yayınlar yönünden kabul edilen bastığı her türlü yayının imzalı iki nüshasını, dağıtım veya yayının yapıldığı gün, mahallin Cumhuriyet Başsavcılığına teslim etme yükümlülüğü, internet haber siteleri yönünden *muhafaza yükümlülüğü* şeklinde düzenlenmiştir. Buna göre internet haber siteleri, yayınladığı içerikleri gerektiğinde talep eden Cumhuriyet Başsavcılığına teslim edilmek üzere doğruluğu ve bütünlüğü sağlanmış şekilde iki yıl süre ile muhafaza etmekle yükümlüdürler (BK m.10/4). Yargı mercileri tarafından yayının soruşturma ve kovuşturma konusu olduğunun internet haber sitesine yazılı olarak bildirilmesi hâlinde ise, bu işlemlerin sonuçlandırılmasına kadar soruşturma ve kovuşturma konusu yayın kaydının saklanması zorunludur (BK m.10/5). Buna göre yayın içeriğinin soruşturma veya kovuşturma konusu olması halinde, muhafaza etme yükümlülüğü iki yıl değil soruşturmanın veya kovuşturmanın sonuçlandığı tarihe kadardır. Muhafaza yükümlülüğünü yerine getirmeyen internet haber sitesi sorumlu müdürünün ise ağır para cezasıyla cezalandırılacağı düzenlenmiştir (BK m.17).

Kişilerin şeref ve haysiyetini ihlâl edici veya kişilerle ilgili gerçeğe aykırı yayın yapılması halinde, bundan zarar gören kişinin *düzeltilme ve cevap yazısını yayınlama yükümlülüğü* de internet haber siteleri bakımından özel olarak düzenlenmiştir. İlgili düzenlemeye göre internet haber sitesi sorumlu müdürü, zarar gören kişinin düzeltilme ve cevap yazısını hiçbir düzeltilme ve ekleme yapmaksızın, yazıyı aldığı tarihten itibaren en geç bir gün içinde, ilgili yayının yer aldığı sayfa ve sütunlarda, URL bağlantısı sağlanmak suretiyle, aynı puntolarla ve aynı şekilde yayımlamak zorundadır (BK m.14/1). Yayın hakkında verilen erişimin engellenmesi ve/veya içeriğin çıkarılması kararının uygulanması ya da

internet haber sitesi tarafından içeriğin kendiliğinden çıkarılması durumunda, düzeltme ve cevap metni ilgili yayının yapıldığı internet haber sitesinde ilk yirmi dört saati ana sayfada olmak üzere bir hafta süreyle yayımlanır (BK m.14/1). Bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde ortaya çıkacak sonuçlar, yaptırımlar ve diğer hususlar ise, diğer süreli yayınlar ile aynı hukuki rejime tabidir. Düzeltme ve cevabın yayınlanmaması veya koşullara uygun bir biçimde yayınlanmaması halinde, internet haber sitesi yönünden ağır para cezası yaptırımını uygulanır ve mahkemece ayrıca masrafları yayın sahibi tarafından karşılanmak üzere, ilgili yazının iki internet haber sitesi ile tirajı yüz binin üzerinde olan iki gazete-de ilân şeklinde yayımlanmasına da karar verilir (BK m.18).

Belirtelim ki, sözü edilen yükümlülükler aykırılık halinde, internet haber sitesinin beyanname yükümlülüğünü yerine getirip getirmediğinden bağımsız olarak, internet haber sitesi hakkında ilgili yaptırımlar uygulanır. İnternet haber sitesi için Cumhuriyet başsavcılığına beyanname verilmemiş olması, ilgili düzenlemelere aykırılık nedeniyle internet haber sitesi aleyhine hükmedilecek yaptırımları etkilemez.

Tüm bu hususların dışında, ceza davalarında sorumluluğa ilişkin hükümler (BK m.11), maddi ve manevi tazminattan sorumluluk (BK m.13) ve basılmış eserler ve internet haber siteleri yoluyla işlenen suçlar (BK m.20, 21, 24) internet haber siteleri yönünden de geçerli olacaktır.

D. BASIN KANUNU KAPSAMINA GİREN İNTERNET HABER SİTELERİNE SAĞLANAN HAKLAR

Basın Kanununa göre internet haber sitesi sayılabilmek için kanun koyucunun aradığı koşul, usulüne uygun olarak beyanname verilmiş olmasıdır. Bu koşulu yerine getiren (ilgili makama beyanname veren) internet haber sitelerine yönelik iki önemli yeni hak sağlanmıştır. Bunlar “*internet haber sitesinde çalışanların basın kartı alabilmeleri*” ve “*internet haber sitesinin resmi ilan yayınlatabilmesi*” şeklinde olup bu hususlar aşağıda ayrı başlıklar altında ele alınacaktır.

İnternet haber sitelerine sağlanan bu imkanlar, yukarıda değinildiği üzere usulüne uygun olarak verilen beyannamenin varlığına bağlıdır. Buna göre ilgili beyannamede Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından saptanan eksikliklerin veya

gerçeğe aykırılıkların süresi içinde yerine getirilmemesi durumunda, mahkemece site hakkında internet haber sitesi vasfı kazanılmadığına hükmedilebilecektir. Bu kararlar birlikte ilgili internet haber sitesi için sağlanan resmî ilan ve reklamlar ile çalışanlarının basın kartına ilişkin hakları ortadan kalkar (BK m.8/6). Belirtelim ki bu haklardan yeniden yararlanmak isteyen internet haber sitesinin, beyanname vermeye ilişkin prosedürü yeni baştan yerine getirmesi gerekir.

İnternet haber sitelerine sağlanan “çalışanların basın kartı alabilmeleri” ve “internet haber sitesinin resmi ilan yayınlatabilmesi” hususları aşağıda ayrı başlıklar altında ele alınacaktır.

1. İnternet Haber Sitesi Çalışanlarının Basın Kartı Alabilmeleri

Türk basın hukukunda basın kartı³¹ hususu, en hararetli tartışmaların yapıldığı konuların başında gelmektedir. Nitekim basın kartına ilişkin 1942 tarihli ilk düzenlemeden (Basın Kartı Nizamnamesi)³² bugüne değin basın kartlarına ilişkin çok sayıda (14) yönetmelik veya talimatname yürürlüğe girmiş; yürürlükteki metinler ise sayısız defa değişikliğe uğramıştır.³³ Gazeteciler arasında basın kartına sahip olup olmama yönünden yapılan ayrımcı ve katı düzenlemeler, doktrinde ve uygulamada sıklıkla eleştirilen hususlardan biri olmuştur. Nitekim 14.12.2018 tarihli Resmî Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren Basın Kartı Yönetmeliği, çok sayıda gazetecinin basın kartı almasına engel teşkil eden hükümleri ve bu düzenlemelerin kanun yerine yönetmelikle düzenlenmesi nedeniyle yine eleştirilerin odak noktası olmuş; yönetmeliğin kimi hükümlerinin yürürlüğünün durdurulmasına karar verilmiştir.³⁴

³¹ Basın kartı uygulaması hakkında detaylı bilgi için bkz. **Avşar, Zakir/Şahin, Muzaffer** (2022) “Türkiye’de ve Dünyada Basın Kartı Uygulamalarının Tarihsel ve Hukuki Çerçeve İncelemesi”, Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi, C:10, S:2, s.1208 vd.

³² RG. T. 18.03.1942, S. 5060.

³³ Mülga düzenlemeler şöyledir: 1947, 1951 1962, 1964, 1973, 1980, 1986 ve 1998 tarihlerinde “Basın Kartları Yönetmeliği” adıyla; 1953, 1957 ve 1959 tarihlerinde “Basın Kartları Talimatnamesi” adıyla; 2001, 2015 ve 2018 tarihlerinde “Basın Kartı Yönetmeliği” adıyla, <<https://www.resmigazete.gov.tr/>> arama motorundan yararlanılmıştır. s.e.t. 03.02.2023.

³⁴ Yönetmeliğin yargı önüne taşınması üzerine 2021 yılında Danıştay 10. Dairesi, yönetmeliğin bazı hükümlerinin yürürlüğünün durdurulmasına karar vermiş; ancak yürütmeyi durdurma

İnternet gazeteciliğinin özellikle 2000’li yıllardan itibaren yaygınlaşmasıyla birlikte, basın kartı uygulamasına getirilen eleştirilere bir yenisi daha eklenmiş; internet haber sitelerinde çalışanların da basın kartına sahip olmaları gerektiği isabetle dile getirilmiştir. Nihayet 7418 sayılı Kanunla, bu eleştirilere bir yanıt olacak şekilde basın kartına hak kazanma koşullarında önemli değişikliklere gidilmiştir.

7418 sayılı Kanunla yapılan mevzuat değişikliği ile birlikte basın kartına sahip olmanın koşulları, önceki düzenlemelere kıyasla nispeten daha homojen bir şekilde düzenlenmiştir. Basın kartı Basın Kanununda “*Kanunda belirtilen kişilere İletişim Başkanlığınca verilen resmi nitelikte kimlik kartı*” (BK m. 2/1-n; Ek m. 1/2) şeklinde tanımlanmış ve basın kartına ilişkin başvuru şartları ve basın kartı türleri ayrıca düzenlenmiştir.

Basın kartına ilişkin önceki düzenlemelerden farklı olarak, basın kartı alabilecekler daha esnek bir yaklaşımla belirlenmiştir (BK Ek m. 2). Örneğin BK Ek m. 2/1-a bendinde “*Türkiye’de faaliyet gösteren medya kuruluşlarının Türk vatandaşları medya mensuplarına*” basın kartı verilebileceği belirtilerek geniş bir basın çalışanı grubu kapsama alınmıştır.³⁵ Medya mensubu ile kast edilen “*rad-*

kararı 2022 yılında Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca kaldırılmıştır. Aynı yılın sonunda Danıştay 10. Dairesi, ilgili yönetmeliğin bazı hükümleri yönünden bir kez daha yürütmenin durdurulmasına karar vermiştir. İlgili yargı kararına karararama.danistay.gov.tr, Lexpera ve Legalbank veritabanlarından ulaşılammıştır. Konuya ilişkin haberler için bkz. <<https://bianet.org/bianet/ifade-ozgurlugu/255000-basin-karti-mucadelesini-gazeteciler-kazandi>>; <<https://bianet.org/bianet/ifade-ozgurlugu/262092-basin-karti-yonetmeliginde-yurutmenin-durdurulmasi-karari-kalkti>>; <<https://www.iletisim.gov.tr/turkce/haberler/detay/danistay-basin-karti-yonetmeligine-iliskin-yurutmenin-durdurulmasi-kararini-kaldirdi>>; <<https://bianet.org/bianet/ifade-ozgurlugu/270035-danistay-basin-karti-yonetmeligi-nde-7-maddenin-yurutmesini-durdurdu>> s.e.t. 03.02.2023. Belirtelim ki 7418 sayılı Kanunla Basın Kanununa basın kartlarına ilişkin yeni düzenlemeler eklenmesine ve sair mevzuatta “Basın Kartı Yönetmeliğine” ibaresinin “Basın Kanununa” şeklinde değiştirilmesine rağmen, ilgili yönetmelik halen yürürlükten kaldırılmamıştır. Basın Kanununa eklenen Ek m. 8 uyarınca, yeni bir yönetmelik ile basın kartına ilişkin diğer esasların ilerleyen süreçte düzenleneceği söylenebilir.

³⁵ Basın kartı alabilecek diğer kişiler şöyledir: Süreli yayınların sahipleri veya tüzel kişi temsilcileri ile radyo ve televizyonların yönetim kurulu başkanları; medya kuruluşları adına hareket eden ve görev alanı Türkiye’yi kapsayan yabancı medya mensupları ile görev alanı Türkiye’yi kapsamamakla beraber geçici bir süreyle Türkiye’ye haber amaçlı gelen yabancı medya men-

yo, televizyon ve süreli yayınların basın-yayın faaliyeti yürüten çalışanları”dır (BK m. 2/1-r). Buna göre süreli yayınların bir türü olan internet haber sitelerinde çalışanlar da talepte bulunmaları ve BK Ek m. 3’te belirtilen (çalışan yabancı uyruklu ise, ayrıca BK Ek m. 4’te yer alan) şartları taşımaları halinde, durumlarına uygun basın kartını³⁶ almaya hak kazanabileceklerdir.

BK Ek m.3’e göre internet haber sitesinde çalışan bir kimsenin basın kartına hak kazanabilmesi için aranan koşullar;

- 18 yaşını doldurmuş olmak,
- En az lise veya dengi bir eğitim kurumundan mezun olmak,
- Kısıtlı veya kamu hizmetlerinden yasaklı olmamak,
- Kanunda sayılan suçlardan (BK Ek m. 3/1-ç, d, e) hüküm giymemiş olmak,
- Basın İş Kanununa uygun bir sözleşmenin tarafı olmak ve mücbir sebepler dışında işten ayrıldığı tarihten itibaren bir aydan fazla olmamak üzere ara vermeden çalışmak,
- Medya faaliyeti dışında ticari faaliyette bulunmamaktır.

Yabancı uyruklu çalışanların bu şartlara ek olarak, BK Ek m. 4’te yer alan koşulları da taşımaları gerekir. Buna göre sözü edilen koşulları taşıyan internet

supları; yurt dışında yayın yapan medya kuruluşlarının Türk vatandaşı sahipleri ve çalışanları; yurt dışında serbest gazetecilik yapan Türk vatandaşı medya mensupları; medya alanında hizmet veren kamu kurum ve kuruluşlarında ve kamu kurum ve kuruluşlarının yürüttükleri enformasyon hizmetlerinde çalışan kamu personeli; medya alanında faaliyet göstermeleri şartıyla, sendikalar ile kamu yararına faaliyette bulunduğu tespit edilen dernek ve vakıfların yöneticileri (BK Ek m. 2).

³⁶ Kanunkoyucu beş tür basın kartı kabul etmiştir. Bunlar; bir medya kuruluşuna bağlı olarak çalışan Türk vatandaşı medya mensuplarına ve enformasyon görevlilerine verilen *göreve bağlı basın kartı*; görev alanı Türkiye’yi kapsayan yabancı medya mensuplarına verilen *süreli basın kartı*; görev alanı Türkiye’yi kapsamamakla beraber geçici bir süreyle Türkiye’ye haber amaçlı gelen yabancı medya mensuplarına verilen *geçici basın kartı*; geçici bir süreyle çalışmayan veya yurt dışında serbest gazetecilik yapan Türk vatandaşı medya mensuplarına verilen *serbest basın kartı*; en az on sekiz yıl mesleki hizmeti bulunan medya mensupları ve enformasyon görevlilerine ömür boyu verilen *sürekli basın kartı* şeklindedir (BK Ek m. 1/3).

haber sitesi çalışanları, İletişim Başkanlığına başvuruda bulunmaları ve başvurularının uygun bulunması halinde basın kartı alabilecektir.

Basın kartı başvurularını değerlendirmekle yetkili makam Basın Kartı Komisyonudur (BK Ek m.5). Belirtelim ki 7418 sayılı Kanun değişikliği öncesinde usulüne uygun olarak verilmiş ve BK Ek m. 3'teki şartları taşıyan kartlar da geçerliliğini korumaya devam edecektir (BK Geç m.4/2). Kanunda ayrıca basın kartının iptal edilebileceği haller (BK Ek m.6) ile bunun hüküm ve sonuçları (BK Ek m.7) da düzenlenmiştir.

2. İnternet Haber Sitesinin Resmi İlan ve Reklam Alabilmesi

İlan gelirlerinden yararlanmak, süreli yayınların tipik özelliklerinden biri olup gerek ilanlar gerekse reklamlar süreli yayınların en önemli gelir kaynakları arasında yer alır.³⁷ Resmi ilan ile kast edilenin ne olduğu hususu, 195 sayılı Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanununun 29. maddesinde tanımlanmıştır. Buna göre reklam mahiyetini taşımayan ilanlar, resmi ilan sayılırlar. Ancak özel hukuk tüzel kişilerinin yayınlanması zorunlu olan ilanları resmi ilan olarak kabul edilmezler.³⁸

7418 sayılı Kanunla yapılan değişikliklerin bir diğer kısmı resmi ilanlara ilişkin olup 195 sayılı Basın-İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanun (BİKTK) ve ilgili mevzuat metinlerinde yapılmıştır.³⁹ İlgili değişikliklerle birlikte, koşulları sağlayan internet haber sitelerinin de resmi ilan alabilmesi ve bu doğrultuda

³⁷ İçel, s.258.

³⁸ İçel, s.259.

³⁹ Kanunun genel gerekçesinde bu değişikliğin amacı, "(...) 195 sayılı Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanunda, internet haber sitelerini de kapsayacak şekilde değişiklik yapılarak, resmi ilan ve reklamların bu mecralarda belirli kurallar çerçevesinde yayınlanmasının sağlanması suretiyle halihazırda yazılı medya işletmelerine verilen resmi ilan ve reklamların, internet haber sitelerine de verilmesi öngörülmektedir. Bu kapsamda, özel kanunlardaki hükümler uyarınca gazetelerde yayımlanması zorunlu olan resmi ilanların, etkin ve verimli şekilde daha fazla muhabata ulaştırılması, şeffaflık ve rekabet ortamının sağlanması amacıyla internet haber sitelerinde de yayınlanmasına imkân verilmekte, böylece bu siteler de resmi ilanların yayın mecrası olarak belirlenmektedir." şeklinde ifade edilmiştir. Bkz. <<https://www2.tbmm.gov.tr/d27/2/2-4471.pdf>> s.e.t. 20.03.2023.

diğer süreli yayınlar gibi gelir elde edebilmelerinin yolu açılmıştır.⁴⁰ Ancak 195 sayılı Kanunda internet haber siteleri yönünden değişikliğe giden bu hükümlerinin yürürlük tarihi 01.04.2023 olarak belirlenmiştir (7418 s. K. m.39/1-a).⁴¹

7418 sayılı Kanunla yapılan değişiklik uyarınca Basın İlan Kurumu Genel Müdürlüğü, her ayın sonunda resmî ilan ve reklam verilebilecek olan mevku-ter ile internet haber sitelerinin isimlerini ve vasıflarını ihtiva eden birer listeyi, Kurumun internet siteleri üzerinden duyurmakla yükümlü kılınmıştır (BİKTK m.37/1). İnternet haber sitelerinde yayınlanacak ilan ve reklamlardan hangilerinin ancak Basın İlan Kurumu aracılığıyla yayınlanacağı ve Kurum aracılığıyla internet haber sitelerinde yayınlanan ilan ve reklamlara ilişkin usul ve esaslar ayrıca düzenlenmiştir (BİKTK m.45A).

İnternet haber sitelerinde resmî ilan ve reklam yayınlayacakların taşıması gereken vasıflar ve yerine getirmesi gereken sorumluluklar ile yayına ilişkin usul ve esasların ise, Basın İlan Kurumu Genel Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirleneceğine hükmedilmiştir (7418 s. K. m.23; BİKTK Geç. m.9). Yönetmeliğe ilişkin çalışmalar halen yürütülmekte olup ilgili yönetmelik henüz Resmî Gazete’de yayınlanmamıştır.

⁴⁰ İnternet haber sitelerine ayrıca, Basın İlan Kurumu Genel Kurulunda kendilerini temsil etme imkânı getirilmiştir. İlgili düzenlemeye göre 42 temsilciden oluşan Genel Kurulda, resmî ilan yayınlayan internet haber sitesi sahiplerine kendi aralarından seçecekleri 2 temsilci ile temsil edilme olanağı getirilmiştir (BİKTK m. 5/1-a). 11.12.2022 tarihli Resmî Gazete’de yayınlanan Basın İlan Kurumu Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğe göre internet haber sitesi sahipleri temsilcisi seçilebilmek için; internet haber sitesinin yönetim yerinin Türkiye’de bulunması, internet haber sitesinin resmî ilan yayımlama hakkını haiz olması, internet haber sitesi sahibinin 5187 sayılı Kanun hükümlerine göre internet haber sitesinde açıklanmış olması, seçime katılacak kişiye Basın İlan Kurumu Yönetim Kurulu tarafından internet haber sitesi adına düzenlenmiş seçime katılma belgesinin verilmesi gerekmektedir (m. 4/A).

⁴¹ Ayrıca 01.02.2023 tarihli Resmî Gazete’de yayınlanan Basın İlan Kurumu Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikle, 01.04.2023 tarihi itibarıyla 1997 tarihli Basın İlan Kurumu Yönetmeliğinin “Süreli Yayınların Denetlenmesi ve İlanların Dağıtımı” başlıklı ikinci bölümünün ve süreli yayınlara verilecek ilan ve reklamlardan alınacak komisyon oranını düzenleyen 113. maddesinin yürürlükten kaldırıldığı düzenlenmiştir.

II. BASIN İŞ KANUNUNA İNTERNET HABER SİTELERİ İBARESİNİN EKLENMESİ

7418 sayılı Kanunun internet haber siteleri yönünden getirdiği temel düzenlemelerin büyük bir çoğunluğu 5187 sayılı Basın Kanununa eklenmiştir. Ancak 7418 sayılı Kanunun 28. maddesiyle, Basın İş Kanununun kanunun kapsamını düzenleyen 1. maddesine “internet haber siteleri” ibaresi de eklenmiştir. Bu değişiklik sonrasında diğer süreli yayınlarda çalışan gazeteciler gibi, internet haber sitesinde çalışanlar da diğer koşulların varlığı halinde Basın İş Kanununa tabi gazeteci olarak kabul edileceklerdir.

Esasında bu yasa değişikliği öncesinde de internet haber sitelerinde çalışan gazetecilerin durumu doktrinde tartışılmış, Yargıtay da farklı tarihlerde konuya ilişkin çeşitli kararlar vermiştir. Basın İş Kanununda yer alan gazeteci tanımının yetersiz olduğu ve bu tanımın yasal bir değişiklik ile güncellenmesi gerektiği⁴²; devamlı, internet haber sitelerinde çalışan gazetecilerin de Basın İş Kanunu kapsamına alınması gerektiği⁴³ doktrinde isabetle ifade edilmiştir. Yargıtay da konuya ilişkin ilk kararını 2007 yılında vermiş ve aşağıda yer alan önemli saptamalarda bulunmuştur:

⁴² Konuya ilişkin detaylı açıklamalar için bkz. **Şuğle, Mehmet Ali** (2001) İş Hukuku Açısından Gazeteci, Ankara, ÇGD Yayınları, s.40 vd. Ayrıca bkz. **Gökçe, Sibel** (2010) Basın İş Sözleşmesine Göre Gazetecilerin Hakları ve Mesleki Sorunları, Ankara, Adalet Yayınevi, s.16 vd.; **Sümer, Haluk Hadi** (2007) “Basın İş Kanunu Elektronik Ortamda Gazetecilik Yapan Kişiler Hakkında Uygulanabilir Mi?”, Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukukuna İlişkin Yargı Kararları ve İncelemeleri Dergisi, C:2, S:6, s.397-399; **Şahin/Avşar**, s.120, 134; **Şuğle, Mehmet Ali** (2006) “Basın İş Kanununun Kişi Bakımından Kapsamı, Gazeteci Kavramı ve İş Sözleşmesinin Kurulması”, Basın İş Hukuku Genel Esasları ve Uygulama Sorunları, İstanbul, Legal Yayıncılık, s.20, 26.

⁴³ **Başterzi, Süleyman** (2011) “İş İlişkinin Kurulması, Hükümleri ve İşin Düzenlenmesi Açısından Yargıtay’ın 2009 Yılı Kararlarının Değerlendirilmesi”, Yargıtay’ın İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Kararlarının Değerlendirilmesi Ankara, Kamu-İş Yayınları, s.28 vd.; **Sümer, Haluk Hadi** (2020) Bireysel Basın İş Hukuku, 3. Baskı, Ankara, Seçkin Yayınevi, s.34; **Dolgunyürek**, s.229-230; **Köme Akpulat, Ayşe** (2019) “Gazetecinin Başka İşte Çalışma Serbestisi ve Sınırları: Basın İş Kanunu’nun 13. Maddesi Kapsamında Bir İnceleme”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:10, S:1, s.227; **Şahin/Avşar**, s.134; **Güngör Dindar, Dilge** (2022) “Gazetecinin İş Sözleşmesi ve Sözleşmenin Sona Ermesi” (Yüksek Lisans), Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, s.4; **Kurtişoğlu Yücel**, s.38, 51-53.

“(…) Gazetenin yayınlanması bir başka anlatımla basılıp çoğaltılması gerekirse de günümüzde teknoloji ve iletişimin geldiği nokta itibarıyla, gazetenin nesne olarak basımı ve dağıtımı bir zorunluluk değildir. Gazetenin elektronik ortamda, umuma açık olarak yayınlanması ve okuyucunun yararlanmasına sunulması da mümkündür. Somut olayda davalı işveren internet ortamında gazetecilik faaliyetlerini yürütmüş ve davacı da iki gazetenin koordinatörlüğünü yapmıştır. Bu itibarla davacının çalıştığı işyeri, 5953 sayılı yasanın 1. maddesinde sözü edilen “gazete” kavramı kapsamında değerlendirilmelidir.”⁴⁴

Nitekim yüksek mahkeme, bu karardan itibaren internet haber sitelerinde çalışan gazetecilerin Basın İş Kanunu kapsamında olduklarına ilişkin yerleşik bir içtihat geliştirmiştir.⁴⁵

⁴⁴ Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, E: 2006/33909, K: 2007/11104, T: 17.04.2007 (<<https://legalbank.net/>> s.e.t. 16.01.2023). Kararı değerlendiren *Sümer*, elektronik ortamda yayın yapan bir siteyi gazete işletmesi olarak kabul etmenin mümkün olmadığını; bu tür bir ortamda haber editörlüğü yapan kişi hakkında -kanun değişikliği olmadığı müddetçe- Basın İş Kanunu hükümlerinin uygulanamayacağını belirtmiştir. *Sümer* (2007), s.398. Basın İş Kanununda belirtilen gazete kavramını dar yorumlayarak internet haber sitelerini kanun kapsamı dışına atmanın kanunun amaç ve ruhuna aykırı olacağı; Yargıtay’ın kararının isabetli olduğu yönünde bkz. *Kırış, Ferhat Tuna* (2016) “Basın İş Hukuku Bakımından İnternet Gazeteciliği”, İstanbul Barosu Dergisi, C:90, S:5, s.158. Kararın isabetli olduğu yönünde ayrıca bkz. *Soyer, Polat* (2016) “Basın İş Kanununun Kapsamı ve Yargıtay Uygulaması”, Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, C:13, S:50, s.613-614; *Başterzi*, s.28-29.

⁴⁵ “Gazetenin elektronik ortamda, umuma açık olarak yayınlanması ve okuyucunun yararlanmasına sunulması(nın) da mümkün olduğu” yönünde bkz. Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, E: 2008/30660, K: 2009/8953, T: 31.03.2009. Uyuşmazlığa konu internet sitesinin faaliyetlerinin internet gazeteciliği kapsamında olduğu ve ilgili haber sitesinde haber editörü, gazeteci ve spiker olarak çalışan davacı işçinin çalışmasının Basın İş Kanunu kapsamında olduğu yönünde bkz. Yargıtay 22. Hukuk Dairesi, E: 2017/43471, K: 2017/28825, T: 18.12.2017. “Somut uyuşmazlıkta davacının davalıya ait www.sansürsüzhaber.com adlı internet sitesinde haber video editörü olarak çalıştığı ve mevcut delillere göre davacının 5953 sayılı Yasa anlamında basın işçisi olduğu” yönünde bkz. Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, E: 2015/36605, K: 2019/6799, T: 26.03.2019. İnternet haber sitesinde çalışan gazetecilerin Basın İş Kanunu kapsamında değerlendirildiği çeşitli kararlar için ayrıca bkz. Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, E: 2011/29884, K: 2013/6346, T: 21.02.2013; Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, E: 2019/2373, K: 2019/6101, T: 19.03.2019; Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, E: 2020/7643, K: 2021/5737, T: 08.03.2021; Yargıtay

Görüldüğü üzere ilgili yasa değişikliği öncesinde de internet haber sitelerinde çalışanlar yargı kararlarında Basın İş Kanunu kapsamında değerlendirilmekteydi. Bu nedenle söz konusu değişikliği, bu içtihadın yasa metni haline getirilmiş hali şeklinde yorumlamak mümkündür. Aşağıda internet haber sitelerinde çalışanların Basın İş Kanununa tabi olmaları için aranan koşullar ve bu çalışanlar için aranması mümkün olmayan diğer hususlar incelenecektir.

A. İNTERNET HABER SİTESİNDE ÇALIŞANLARIN BASIN İŞ KANUNUNA TABİ GAZETECİ OLARAK KABUL EDİLMESİNİN KOŞULLARI

1. Genel Olarak

7418 sayılı Kanun uyarınca, internet haber sitelerine ilişkin düzenlemeler 5187 sayılı Basın Kanununa eklenmiştir. 5953 sayılı Basın İş Kanununun ise yalnızca kanunun kapsamını düzenleyen 1. maddesine “internet haber siteleri” ibaresi eklenmiştir.⁴⁶ Böylelikle internet haber sitelerinde her türlü fikir ve sanat işlerinde çalışan ve İş Kanunundaki işçi tanımı dışında kalan bu kişiler “gazeteci” olarak tanımlanmış ve iş ilişkilerinden doğan uyumsuzluklar yönünden Basın İş Kanununa tabi oldukları kabul edilmiştir.

İnternet haber siteleri ile anlaşılması gereken yayın organının ne olduğuna ilişkin herhangi bir düzenlemeye veya yollama hükme Basın İş Kanununda yer verilmemiştir. İnternet haber sitesi, değinildiği üzere, 5187 sayılı Basın Kanununda “*internet ortamında, belirli aralıklarla haber veya yorum niteliğinde yazılı, görsel veya işitsel içeriklerin sunumunu yapmak üzere kurulan ve işletilen süreli yayın*” olarak tanımlanmıştır (BK m.2/1-m). Bu doğrultuda internet ortamında bu kapsamda süreli yayın yapan internet haber sitelerinde çalışan gazeteciler, Basın İş Kanununun kişi bakımından kapsamı yönünden öngördüğü diğer şart-

Hukuk Genel Kurulu, E: 2015/9-2310, K: 2017/1086, T: 07.06.2017 (<<https://legalbank.net/>> s.e.t. 16.01.2023).

⁴⁶ Basın İş Kanununun 1. maddesi değişiklik sonrası şöyledir: “*Bu Kanun hükümleri Türkiye’de yayımlanan gazete, internet haber siteleri ve mevkutelerle haber ve fotoğraf ajanslarında her türlü fikir ve sanat işlerinde çalışan ve İş Kanunundaki “işçi” tanımı dışında kalan kişilerle bunların işverenleri hakkında uygulanır. Bu Kanunun şümulüne giren fikir ve sanat işlerinde ücret karşılığı çalışanlara gazeteci denir.*”.

ları sağlamaları kaydıyla, işverenleriyle olan iş ilişkileri yönünden genel iş hukuku mevzuatı (4857 sayılı İş Kanunu) yerine Basın İş Kanununa tabi olacaklardır.

Bir kimsenin Basın İş Kanununa tabi olabilmesi için aranan şartları aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür:⁴⁷

- Basın İş Kanunu kapsamına giren bir işyerinde çalışıyor olma: İnternet haber sitesinde çalışıyor olma,
- Her türlü fikir veya sanat işlerinde çalışıyor olma,
- İş sözleşmesiyle çalışıyor olma,
- BİK kapsamı dışına çıkarılan kişilerden olmama.

Buna göre bir kimsenin BİK kapsamında gazeteci kabul edilebilmesi için, söz konusu koşulların tamamının aynı anda sağlanması gerekir. BİK m.1'de geçen "Türkiye'de yayınlanan" koşulunu ise internet haber siteleri yönünden aramamak gerekir. Basın İş Kanununa tabi olabilmek için aranan şartlara ve internet haber siteleri yönünden aranması mümkün olmayan koşullara aşağıda değinilecektir.

2. İnternet Haber Sitesinde Çalışıyor Olma

Basın İş Kanununun kişi yönünden kapsamı, esasında kanunun kapsamına giren işyerleri esasına göre sınırlandırılmıştır. Buna göre bir gazetecinin Basın İş Kanununa tabi olabilmesi için, öncelikle kanun kapsamına giren bir işyerinde çalışıyor olması gerekir. Çünkü Basın İş Kanununun kişi bakımından kapsamı, kural olarak süreli yayınlarda (gazete, dergi ve haber ajanslarında) çalışanlarla sınırlı olup süresiz yayınlarda çalışanlar kanunun kapsamı dışındadır.⁴⁸ BİK m.2

⁴⁷ Basın İş Kanununun kişi bakımından kapsamı için ayrıca bkz. **Sümer** (2020), s.25 vd.; **Gökçek Karaca, Nuray** (2020) Basın İş Hukuku, 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s.86 vd.; **Kurtişoğlu Yücel**, s.31 vd.; **Akyiğit, Ercan** (2021) Bireysel İş Hukuku, 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s.101-103; **Narmanlıoğlu, Ünal** (2014) İş Hukuku Ferdi İş İlişkileri I, 5. Baskı, İstanbul, Beta Yayıncılık, s.101-104; **Mollamahmutoglu, Hamdi/Astarlı, Muhittin/Baysal, Ulaş** (2022) İş Hukuku, 7. Baskı, Ankara, Lykeion Yayınları, s.313-316; **Süzek, Sarper** (2021) İş Hukuku, 20. Baskı, İstanbul, Beta Yayıncılık, s.220-221.

⁴⁸ **Sarmaşık**, s.91. "Gazetenin umuma hitap etmesi ve devamlılık göstermesi gerektiği" yönünde bkz. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, E: 2015/9-2310, K: 2017/1086, T: 07.06.2017 (<<https://legalbank.net/>> s.e.t. 16.01.2023).

hükmü gereği devlet, il ve belediyeler, iktisadi devlet teşekkülleri ve müesseseleriyle sermayesinin yarısından fazlası bu teşekküllere ait şirketlerde istihdam edilen kişiler Basın İş Kanunu kapsamı dışında kabul edilirler.⁴⁹

Belirtelim ki bu genel kurala zaman içerisinde bazı istisnalar getirilerek Basın İş Kanununun kapsamı genişletilmiştir. 1994 yılında (mülga) 3984 Kanunda yapılan değişiklikle özel radyo ve televizyonların haberle ilgili birimlerinde çalışanlar BİK kapsamına alınmış; ardından, 3984 Kanunu ilga eden 6112 sayılı Kanunda ilgili istisnanın kapsamı “*medya hizmet sağlayıcılarının haber birimlerinde çalıştırılacak basın karthı personel*” şeklinde güncellenmiştir (6112 s. K. m.23).⁵⁰ Kanunun m.3/1-1 bendinde yer alan “medya hizmet sağlayıcı” tanımında ise radyo ve televizyon kuruluşlarının yanı sıra isteğe bağlı yayın hizmeti yapan kuruluşlar da medya hizmet sağlayıcı olarak sayılmıştır. Buna göre özel radyo ve televizyonların ve isteğe bağlı yayın hizmeti yapan kuruluşların haber biriminde çalışan basın karthı personeller BİK kapsamında gazeteci kabul edilirler.⁵¹

7418 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle birlikte, Basın İş Kanunu kapsamına giren işyerlerine bir yenisi eklenmiştir. Yapılan yasa değişikliği ile internet haber siteleri süreli yayın türü olarak kabul edilmiş ve böylelikle internet haber sitelerinde çalışan gazetecilerin de diğer koşulların varlığı halinde Basın İş Kanununa tabi olmalarının önündeki yasal engeller ortadan kaldırılmıştır.

Yukarıda belirtildiği üzere, internet haber sitelerine ilişkin değişikliklerin büyük bir bölümü Basın Kanununa eklenmiş; Basın İş Kanununda ise gazeteci tanımına eklenen “internet haber siteleri” ibaresi dışında herhangi bir değişiklik yapılmamış-

⁴⁹ BİK m.2’de belirtilen kamu tüzel kişiliğine sahip kurum ve kuruluşlarda çalışanların pek çoğunun devlet memuru statüsünde olduğu ve tabi oldukları mevzuat gereğince hukuki koruma altında oldukları yönünde bkz. **Arslan Ertürk, Arzu** (2019) “Türk İş Hukukunda Gazeteci”: Kahraman, Nazan/Yılmaz, Timur (Editörler), V. Uluslararası Kültür Sempozyumları: Uluslararası Türk Dünyası Basın Sempozyumu-Sempozyum Bildirileri Tam Metin Kitabı, Ankara, KIBATEK Yayınları, s.5. Ayrıca bkz. **Mollamahmutoğlu/Astarlı/Baysal**, s.315-316; **Narmanlıoğlu**, s.92.

⁵⁰ Konuya ilişkin ayrıca bkz. **Gökçek Karaca**, s.76-79; **Soyer**, s.614-616; **Şakar, Müjdat** (2022) İş Hukuku Uygulaması, 13. Baskı, İstanbul, Beta Yayınları, s.276-277; **Kurtişoğlu Yücel**, s.32-35.

⁵¹ **Akyiğit**, s.102; **Mollamahmutoğlu/Astarlı/Baysal**, s.314.

tır. Üstelik internet haber siteleri yönünden Basın Kanununa da atıfta bulunulmamıştır. Tüm bu eksiklikler, Basın İş Kanunu uyarınca internet haber sitesi ile anlaşılması gerekenin ne olduğu yönünden bazı sıkıntılar barındırmaktadır.

Değindiği üzere Basın Kanununda internet haber siteleri tanımlanmış ancak bir internet haber sitesinin Basın Kanunu kapsamında internet haber sitesi rejimine tabi tutulabilmesi için “beyanname vermiş olması” şartı aranmıştır. Buna göre usulüne uygun bir biçimde beyanname vermeyen bir internet haber sitesi, Basın Kanunu yönünden *alelade bir internet sitesi gibi* muamele görecektir.

Bu kapsamda yanıtlanması gereken ilk soru, Basın İş Kanunu bakımından esas alınacak internet haber sitesi, Basın Kanununda tanımlandığı şekliyle “*internet ortamında, belirli aralıklarla haber veya yorum niteliğinde yazılı, görsel veya işitsel içeriklerin sunumunu yapmak üzere kurulan ve işletilen süreli yayın*” mı yoksa bu tanımdaki koşulları karşılayıp aynı zamanda Basın Kanununa göre beyanname veren ve bunun sonucunda internet haber sitesi vasfı taşıdığına hükmedilen internet haber sitesi midir? Diğer bir ifadeyle, Basın Kanunu hükümlerine göre beyanname vermeyen ancak buna rağmen internet ortamında belirli aralıklarla haber veya yorum niteliğinde yazılı, görsel veya işitsel içeriklerin sunumu yapan bir internet haber sitesi de Basın İş Kanununa göre internet haber sitesi sayılacak mıdır?

Kanımızca Basın İş Kanununda internet haber sitesi ile ne anlaşılması gerektiğinin açıkça belirtilmemiş olması isabetsiz olmuştur. Ancak Kanuna eklenen ibarede “Basın Kanunu kapsamında internet haber sitesi”, “Basın Kanunundaki şartları haiz internet haber sitesi” veya “Basın Kanunu’na göre beyanname vermiş internet haber sitesi” yerine yalnızca “internet haber sitesi” denmesini geniş anlamda yorumlamak gerekir. Diğer bir anlatımla, Basın Kanunda yer alan internet haber sitesi tanımındaki koşulları taşıyan bir internet sitesini, Basın İş Kanunu uygulamasında internet haber sitesi kabul etmek gerekir.

Aksi takdirde beyanname verip vermeme hususu yayın sahibinin (işverenin) tercihinin bırakıldığından, bu durumda Basın İş Kanunu kapsamına girip girmemek de yayın sahibinin tercihinin bırakılmış olacak ve işi aleyhine bir durum oluşmasına zemin hazırlanacaktır. Şüphesiz bunun kabulü mümkün değildir.

Benzer eleştiriler 2014 tarihli yasa tasarısı gündemde iken Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Yönetim Kurulu tarafından da dile getirilmiş; yalnızca beyanname veren internet haber sitelerinde çalışan gazetecilerin Basın İş Kanunu kapsamına alınmasının eşitsizliklere neden olacağı; “gazetecilik mesleğinin yapılan mecraya göre değil, mesleğin ifa ediliş biçimine göre belirlenmesi gerektiği” hususu isabetle belirtilmiştir.⁵² Nitekim Yargıtay da söz konusu yasa değişikliği öncesi vermiş olduğu kararlarında, internet haber sitesinde çalışmakta olan bir kimse- nin Basın İş Kanunu kapsamında olup olmadığını tespit ederken işin yapıldığı mecrayı değil, gazeteci ile işveren arasındaki iş ilişkisini esas alarak hükme varmıştır.

Açıklanan sebeplerle beyanname vermemiş bir internet haber sitesinde çalışan kişiler de internet haber sitesinin *Basın Kanununda yer alan tanımdaki* koşulları sağlaması; çalışanın ise Basın İş Kanunundaki diğer koşulları taşıması kaydıyla, *Basın İş Kanununa tabi gazeteci* kabul edilmelidir.

Benzer çıkarımları Basın Kanununda internet haber sitelerine getirilen diğer yükümlülükler için de yapmak mümkündür. Örneğin Basın Kanununun internet haber siteleri yönünden öngördüğü zorunlu bilgilerin haber sitesinde bulunmaması yahut internet haber sitesinin gerçeğe aykırı bilgi belge ya da eksiklik içeren beyanname vermesinin bu yayın organlarında çalışan kişilerin hukuki statüsüne bir etkisi olmayacaktır.

Esas itibarıyla sözü edilen yükümlülükler internet haber sitesi sahibi gerçek ya da tüzel kişiyi ilgilendiren hususlardır. Diğer bir anlatımla, internet haber sitesi tanımındaki (BK m.2/1-m) nitelikleri karşılayan bir yayın organının, Basın Kanununda kendisi için öngörülen yükümlülükleri yerine getirmemesi, istihdam ettiği kişilerle olan ilişkisini etkilemez. Nitekim internet haber sitelerinin beyanname düzenlemeleri hususu, Basın Kanununda bir “yükümlülük” şeklinde kaleme alınmış olsa da bu yükümlülüğe yerine getirip getirmeme konusundaki takdir hakkı en nihayetinde internet haber sitesi sahibine bırakılmıştır. Çünkü

⁵² Ayrıca bkz. **Türkiye Gazeteciler Cemiyeti**, “Temmuz 2014 Raporu”, <<https://www.tgc.org.tr/raporlar/basin-raporlari/160-temmuz-2014-raporu.html>> s.e.t. 30.01.2023.

usulüne uygun bir beyanname verilmiş olması, internet haber sitesinin Basın Kanununda düzenlenen haklardan (çalışanlarının basın kartı alabilmesi ve resmi ilan imkânı) yararlanmasını sağlayacaktır. Aksinin kabulü, yayın sahiplerine, çalışanlarını Basın İş Kanunu kapsamına çıkarmak için kanun yollarını dolanmanın fırsatını vermek anlamına gelebilecektir.

3. Türkiye’de Yayınlanma Koşulunun İnternet Haber Siteleri Yönünden Aranmasının İmkansızlığı

Basın İş Kanununun 1. maddesinde yer alan ifade, değinildiği üzere “*Türkiye’de yayınlanan gazete, internet haber siteleri ve mevkutelerle haber ve fotoğraf ajanslarında çalışan*” şeklindedir. Nitekim Yargıtay’ın yerleşik içtihadında⁵³ da sıklıkla “*gazete ve dönemsel yayının Türkiye’de yayınlanması bir başka zorunluluktur*” ibaresine yer verilerek Basın İş Kanunu bakımından Türkiye’de yayınlanma koşulu kabul edilmiştir.⁵⁴

Bu aşamada değerlendirilmesi gereken husus, Türkiye’de yayınlanma koşulu ile anlaşılması gerekenin ne olduğuna ilişkindir. Nitekim Kanunda Türkiye’de yayınlanma koşulu ile neyin amaçlandığına yer verilmemiştir. Doktrinde bir görüş, Türkiye’de yayınlanma ifadesi ile “Türkiye’de basılma ve ortaya çıkma” hususunun kast edildiğini belirtmiştir.⁵⁵ Basın İş Kanununun oldukça eski tarihli (1952) bir metin olduğu göz önünde bulundurulduğunda, *Soyer*’in de ifade ettiği üzere, kanunkoyucunun geleneksel anlamda basılı yayın ölçütünden hareket ederek Türkiye’de yayınlanma gibi bir kıstası aradığı söylenebilir.⁵⁶

⁵³ Örneğin bkz. Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, E: 2008/30660, K: 2009/8953, T: 31.03.2009; Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, E: 2010/42505, K: 2013/8051, T: 07.03.2013; Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, E: 2011/29884, K: 2013/6346, T: 21.02.2013; Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, E: 2016/3011, K: 2018/13953, T: 26.06.2018; Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, E: 2020/1924, K: 2021/3388, T: 03.02.2021; Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, E: 2015/9-2310, K: 2017/1086, T: 07.06.2017 (<<https://legalbank.net/>> s.e.t. 18.01.2023).

⁵⁴ Türkiye’de yayınlanmayan gazetelerin Basın İş Kanunu Kapsamında olmadıkları yönünde bkz. **Süzek**, s.220; **Narmanlıoğlu**, s.91.

⁵⁵ **Şuğle** (2001), s.42-43; **Göktaş, Seracettin/Çil, Şahin** (2003) Açıklamalı İçtihatlı Basın İş Kanunu, Ankara, Turhan Kitabevi, s.4; **Sümer** (2007), s.389.

⁵⁶ **Soyer**, s.613.

Öte yandan “Türkiye’de yayınlanma” koşulu, zaman içerisinde yaşanan teknolojik gelişmelerle ve Basın İş Kanununun bu gelişmeler karşısında yetersiz hale gelmesiyle birlikte sıklıkla eleştirilere maruz kalmıştır. Örneğin doktrinde Basın İş Kanunu bakımından önemli olan hususun süreli yayının Türkiye’de yayınlanıyor olması değil “gazetecinin Türkiye’de çalışıyor olması” olduğu yönünde görüşler belirtilmiş; Basın İş Kanunu kapsamına girmek açısından Türkiye’de yayınlanma koşulunun süreli yayınlar yönünden aranmaması gerektiği ifade edilmiştir.⁵⁷

Yukarıda değindiğimiz 2007 tarihli Yargıtay kararında⁵⁸ da “Türkiye’de yayınlanma” kistasına değinilmiş; teknoloji ve iletişimin geldiği nokta itibarıyla gazetenin nesne olarak basımının ve dağıtımının bir zorunluluk olmadığı vurgusu yapılarak “elektronik ortamda kamuya açılmış olma” BİK’e göre yayınlanma kapsamında yeterli kabul etmiştir.

Öğretide *Gökçek Karaca* da “Türkiye’de yayınlanma” kistasını eleştirmiş; matbaa düzeninde geleneksel basın yayın faaliyetlerine devam eden işletmeler yönünden Türkiye’de yayınlanma koşulunun bir problem teşkil etmediğinden; ancak özellikle internet ve uydu yayıncılığında “Türkiye’de yayınlanma” koşulunun uygulamada karmaşa yaratabileceğinden söz etmiştir.⁵⁹ Benzer şekilde *Fırat ve Koçer* de, internet ve uydu yayıncılığının sağladığı yer ve mekân sınırlaması olmaksızın yayın yapma kolaylığı sayesinde, Türkiye de yayınlanma koşulunun radyo ve televizyon yayıncılığında karmaşaya sebep olduğunu belirtmiştir.⁶⁰

Sözü edilen eleştirilere katılmamak kanımızca da mümkün değildir. İnternet yayınlarının kendine özgü niteliği göz önünde bulundurulduğunda, Basın İş Kanununun kapsamına girme yönünden aranan Türkiye’de yayınlanma koşulu, internet haber siteleri yönünden sıkıntılar barındırmaktadır. Türkiye’de yayınlanma gibi bir

⁵⁷ Şuğle (2001), s.42-43; Şuğle (2006), s.26-27; Başterzi, s.28; Gökçek Karaca, s.69; Şahin/Avşar, s.122; Arslan Ertürk, s.4.

⁵⁸ Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, E: 2006/33909, K: 2007/11104, T: 17.04.2007 (<<https://legalbank.net/>> s.e.t. 19.01.2023).

⁵⁹ Gökçek Karaca, s.78.

⁶⁰ Fırat, Ceren (2022) “Basın İş Hukukunda Uzaktan Çalışma ve Dijitalleşme” (Yüksek Lisans), Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, s.63; Koçer, s.17.

koşul, internet haberciliğinin tipik özelliklerinden biri olan *coğrafi sınırsızlık*⁶¹ ile bağdaşmaz. Nitekim internet gazeteciliği ile birlikte geleneksel gazetecilikte mevcut olan coğrafi sınırlama ortadan kalkmıştır. Bulunduğu mekândan bağımsız olarak herkes aynı içeriğe aynı anda ulaşma imkanına kavuşmuştur.

Üstelik günümüzde internet sitelerinin yer sağlayıcıları (*service provider*), erişim sağlayıcıları (*access provider*) ve sunucuları (*server*) farklı ülkelerden olabilmektedir. Özellikle yoğun ziyaretçi alan internet siteleri, alt yapılarını daha güçlü kılmak adına farklı ülkelerde faaliyet gösteren sunucuları (hosting firmalarını) tercih etmektedir. Örneğin Türk okuyuculara hitap eden ve site bilgilerinde adresi Türkiye olan *T24, Cumhuriyet, Bianet, Diken, HaberVakti, Sendika.org, Gazete Duvar, Sputnik Türkiye, Medyascope, TimeTurk, Diyanet Haber, Haber Vitrini, Sol Haber, Ensonhaber, OdaTV, Aykırı, Vaziyet, Ajansspor, Sporx* gibi internet haber sitelerinin sunucularının Türkiye dışında ülkeler olduğu tarafımızca saptanmıştır.⁶² Diğer bir ifadeyle belirtilen haber siteleri, yayınlarını Türkiye dışında bir ülkeden yapmaktadırlar. Örnekleri çoğaltmak şüphesiz mümkündür. Diğer taraftan, bir internet sitesinin yer sağlayıcıları ve sunucuları Türkiye’de olsa dahi, IP yönlendirme teknikleri nedeniyle internet sitesinin gerçek yayın yerini tespiti tespit etmek her zaman mümkün değildir.

Açıklanan nedenlerle ve internet üzerinden yapılan yayınların menşei konusunda keskin sınırlar çizmenin güçlüğü karşısında, Türkiye’de yayın yapma koşulunu internet haber siteleri yönünden aramak kanımızca mümkün değildir. Bu nedenle Basın İş Kanununda değişiklik yapılarak ilgili ibarenin kaldırılması yerinde bir hamle olacaktır.⁶³

Kanımızca internet haber siteleri yönünden 6112 sayılı Kanunda medya hizmet sağlayıcıları yönünden getirilen düzenlemelere benzer bir yaklaşımın

⁶¹ **Özkan Kutlu**, s.130.

⁶² Site bilgilerinin sorgulamasında Cumhurbaşkanlığı Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu’nun sorgu sayfası kullanılmıştır; <<https://internet2.btk.gov.tr/sitesorgu/>> s.e.t. 28.12.2022.

⁶³ Bir basın işletmesinin Basın İş Kanunu kapsamına girip girmediğinin tespitinde başvuru “Türkiye’de yayınlanma” koşulunun yürürlükten kaldırılması gerektiği yönünde ayrıca bkz. **Gökçek Karaca**, s.79.

benimsenmesi yerinde olacaktır. Nitekim 6112 sayılı Kanunda kanunun yer bakımından kapsamı “*Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin yargı yetkisi altında yapılan (...) yayın hizmetleri*” şeklinde belirtilmiş (m.2/1); “*şirket merkezinin Türkiye’de bulunması ve yayın hizmetlerine ilişkin editöryal kararların Türkiye sınırları içinde alınıyor olması durumunda*” medya hizmet sağlayıcılarının Türkiye’de yerleşik olduğu kabul edilmiştir (m.2/2-a). Böylelikle ilgili koşulları sağlayan özel radyo ve televizyon ile isteğe bağlı yayın hizmeti yapan kuruluşların haber birimlerinde çalışanlar, “Türkiye’de yayınlanma” koşulu aranmaksızın Basın İş Kanunu kapsamında gazeteci kabul edilmişlerdir.⁶⁴ İnternet haber sitelerinin yayın koşullarının medya hizmet sağlayıcıları ile benzerliği karşısında, kanımızca 6112 sayılı Kanundaki düzenlemelere benzer bir uygulamanın internet haber siteleri yönünden de getirilmesinden söz etmek mümkündür.

Böylelikle “gazetenin Türkiye’de yayınlanma” koşulu aranmaksızın veya doktrinde sıklıkla ifade edildiği üzere, “gazetecinin Türkiye’de çalışıyor olması” aranmaksızın, Türk hukukuna tabi bir internet haber sitesinde iş sözleşmesiyle çalışan gazeteciler, Basın İş Kanunu kapsamında yer alabilecektir. Nitekim internet gazeteciliğinde zaman sınırı ve erişim sınırı gibi *mekân sınırı* da ortadan kalkmış; uzaktan çalışma yöntemleriyle bütün herkesin aynı ofiste çalışmasına gerek kalmamıştır. Gelişen teknoloji sayesinde internet aracılığıyla işyerine hiç uğramadan (tele çalışma yöntemiyle) gazetecilik yapanların sayısında büyük bir artış olduğundan söz etmek mümkündür.⁶⁵ Belirtelim ki, Türkiye dışından tele çalışma yöntemiyle gazetecilik yapan bir kimsenin işvereni ile arasındaki iş ilişkisine uygulanacak hukukun tespiti, genel hükümlere göre (5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun m.24⁶⁶ ve 27⁶⁷) belirlenecektir.⁶⁸

⁶⁴ Kurtişoğlu Yücel, s.37.

⁶⁵ Tele çalışmanın basın sektöründe yaygın olduğu yönünde bkz. Şakar, s.285. Gazetecilerin gazetecilik yapma pratiklerinin ve gazetecilik tanımının bu gelişmelerle birlikte büyük ölçüde genişlediği; internet haber siteleri ve internet gazeteciliğinin bu dönüşümün en önemli ürünlerinden bir tanesi olduğu yönünde detaylı bilgi için bkz. Fırat, s.53 vd.

⁶⁶ 5718 sayılı Kanunun sözleşmeden doğan borç ilişkilerine ilişkin 24. maddesi şöyledir: “(1) Sözleşmeden doğan borç ilişkileri tarafların açık olarak seçtikleri hukuka tâbidir. Sözleşme hükümlerinden veya hâlin şartlarından tereddüde yer vermeyecek biçimde anlaşılabilen hukuk se-

Açıklanan nedenlerle, kanımızca Basın İş Kanununda gerekli değişikliklerin ivedilikle yapılması ve bu değişiklik yapılanaya kadar 6112 sayılı Kanunun yer bakımından kapsama ilişkin ilgili hükümlerinin internet haber siteleri için de *kıyasen* uygulanması yerinde olacaktır.

4. Her Türlü Fikir ve Sanat İşlerinde Çalışıyor Olma

İnternet haber sitesinde çalışan bir kimsenin Basın İş Kanununa tabi olabilmesi için aranan diğer bir koşul, kanun kapsamına giren bir işyerinde fikir ve sanat işlerinde çalışıyor olmasıdır. Fikir ve sanat işinde çalışma kriteri, gazetecilik mesleğinin yerine getirilmesi kapsamında, doğrudan gazetecilikle ilgili alanlarda çalışmayı; gazetecilik mesleğini icra etmeyi ifade eder.⁶⁹ Buna göre bir gazetenin yazımına/oluşturulmasına “doğrudan” ve “sürekli” bir şekilde düşünsel ve sanatsal katkı sunan bir kimse, Basın İş Kanunu kapsamında gazeteci olarak kabul edilir.⁷⁰

Doktrinde isabetle ifade edildiği üzere, yapılan işin Basın İş Kanunu kapsamına girip girmediği tespit edilirken fikir ve sanat işleri bir bütün olarak ele alınır ve yapılan işin hem fikir işi hem de sanat işi olması aranmaz.⁷¹ Buna göre

çimi de geçerlidir. (2) Taraflar, seçilen hukukun sözleşmenin tamamına veya bir kısmına uygulanacağını kararlaştırabilirler.”

⁶⁷ 5718 sayılı Kanununun iş sözleşmelerine ilişkin 27. maddesi şöyledir: “(1) İş sözleşmeleri, işçinin mutad işyeri hukukunun emredici hükümleri uyarınca sahip olacağı asgarî koruma saklı kalmak kaydıyla, tarafların seçtikleri hukuka tâbidir. (2) Tarafların hukuk seçimi yapmamış olmaları hâlinde iş sözleşmesine, işçinin işini mutad olarak yaptığı işyeri hukuku uygulanır. İşçinin işini geçici olarak başka bir ülkede yapması hâlinde, bu işyeri mutad işyeri sayılmaz. (3) İşçinin işini belirli bir ülkede mutad olarak yapmayı devamlı olarak birden fazla ülkede yapması hâlinde iş sözleşmesi, işverenin esas işyerinin bulunduğu ülke hukukuna tâbidir. (4) Ancak hâlin bütün şartlarına göre iş sözleşmesiyle daha sıkı ilişkili bir hukukun bulunması hâlinde sözleşmeye ikinci ve üçüncü fıkra hükümleri yerine bu hukuk uygulanabilir.”

⁶⁸ Aynı yönde bkz. Kurtişoğlu Yücel, s.37.

⁶⁹ İçel, s.247; Sarmaşık, s.91; Şakar, s.300; Göktaş/Çil, s.6.

⁷⁰ Süzek, s.220.

⁷¹ Şuğle (2001), s.65-66; Şuğle (2006), s.29; Başterzi, s.30; Soyer, s.619; Sümer (2020), s.39. Basın İş Kanununun bütün fikir işçilerini değil, “fikir ve sanat işinde” çalışanları kapsamına aldığı yönünde bkz. Narmanlıoğlu, s.101-103.

yapılan işin fikir işi ya da sanat işi olması gerekli ve yeterlidir. Örneğin doktrin-
de, Fransız Hukukuna paralel şekilde, kişinin faaliyetinin az ya da çok *enformasyon*
(haber veya bilgi alma/verme) ve *aktüalite* (güncellik) unsurlarını bir arada
taşıması halinde yapılan faaliyetin gazetecilik olduğu belirtilmektedir.⁷²

Yargıtay'ın yerleşik içtihadında sıklıkla yer verildiği üzere; yazar, köşe yazarı,
muhabir, haber müdürü, redaktör, düzeltmen, çevirmen, fotoğrafçı, kameraman,
ressam, karikatürist gibi doğrudan gazetecilik mesleğine mensup (fikir ya da sanat
işini yapan) kimseler gazeteci olarak değerlendirilirler. Öte yandan Basın İş Kanunu
kapsamına giren bir işyerinde teknik sorumlu, şoför, güvenlik görevlisi, sekreter,
muhasabe elemanı, basımevi çalışanı, dağıtım sorumlusu, satış ve pazarlama gibi
fikir veya sanat işi olmayan işlerde çalışan mali, teknik veya idari personel gazeteci
olarak değerlendirilmezler.⁷³ Bu kimselerin iş sözleşmesi ile istihdam edilmeleri
halinde, 4857 sayılı İş Kanununun kapsamı dışına çıkarılmadıkları için, kendilerine
4857 sayılı İş Kanunu hükümleri uygulanır.⁷⁴

Buna göre internet haber sitelerinde çalışan genel yayın yönetmeni, haber
müdürü, haber yönetmeni, yazı işleri müdürü, haber koordinatörü, editör, içerik
editörü, teknik editör, grafik editörü, editör yardımcısı, ses yönetmeni, mu-
habir, kameraman, kurgu personeli, spiker, sunucu, redaktör, çevirmen, çizer,
karikatürist, video içerik sorumlusu, (iş sözleşmesiyle çalışıyor ise) köşe yazarı
gibi çalışanlar Basın İş Kanununa tabi gazeteci kabul edilirler.

Yukarıda değindiğimiz üzere, internet sitesinin habercilik faaliyetleri dışın-
da başka tür faaliyetlerinin aynı sitede bir arada bulunması da mümkündür.
İlgili internet sitesinin bu faaliyetleri uyarınca internet haber sitesi olarak kabul

⁷² Şuğle (2001), s.76; Şuğle (2006), s.29-30; Sümer (2020), s.38-39; Sümer (2007), s.389; Şakar,
s.301; Gökçek Karaca, s.84; Göktaş/Çil, s.7; Koçer, s.21-22; Kurtişoğlu Yücel, s.45-46.

⁷³ Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, E: 2008/30660, K: 2009/8953, T: 31.03.2009; Yargıtay 9. Hukuk
Dairesi, E: 2011/29884, K: 2013/6346, T: 21.02.2013; Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, E:
2010/42505, K: 2013/8051, T: 07.03.2013; Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, E: 2016/3011, K:
2018/13953, T: 26.06.2018; Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, E: 2015/9-2310, K: 2017/1086, T:
07.06.2017 (<<https://legalbank.net/>> s.e.t. 16.01.2023). Ayrıca bkz. **Mollamahmutoglu/Astarlı/Baysal**, s.313.

⁷⁴ **Akyiğit**, s.103; **Mollamahmutoglu/Astarlı/Baysal**, s.313-314; **Süzek**, s.221.

edilmesi halinde, sitenin haberle ilgili birimlerinde çalışanların ve haberin oluşumuna doğrudan katkı sağlayan kişilerin de Basın İş Kanunu kapsamında fikir ve sanat işi yapma koşulunu sağladığı kabul edilmelidir. Bu tür bir yorum, Yargıtay'ın özel radyo ve televizyonların haberle ilgili birimlerinde çalışanlar yönünden vermiş olduğu kararlarla⁷⁵ da uyumlu olacaktır.

5. İş Sözleşmesiyle Çalışıyor Olma

Türk hukukunda gazetecilik mesleğinin ifa edilebilmesi yönünden serbesti sistemi kabul edilmiştir. Buna göre gazeteci olarak çalışacak bir kimsenin sicile kaydolması yahut herhangi bir özel koşulu yerine getirmesi söz konusu değildir.⁷⁶ Gazeteci ile işveren arasında tarafların serbest iradesiyle yapılmış bir sözleşmenin (iş sözleşmesinin) varlığı gerekli ve yeterlidir.

Açıklanan nedenle, internet haber sitesinde çalışan bir kimsenin Basın İş Kanununa göre gazeteci kabul edilebilmesinin diğer bir koşulu, kendisi ile işvereni arasındaki ilişkinin *iş sözleşmesine* dayanmasıdır.⁷⁷ Diğer bir anlatımla, internet haber sitesinde çalışan kişinin fikir veya sanat işinde çalışmasının yanı sıra, ücret karşılığında, işverene bağımlı olarak ve devamlı bir şekilde iş görüyor olması; tarafların iş ilişkisinde iş sözleşmesinin unsurlarının (ücret, iş görme ve bağımlılık) bulunması gerekir. Ancak gazeteci ile işvereni arasındaki bağımlılık ilişkisinin ve taraflar arasındaki iş sözleşmesinin (doktrindeki yaygın kullanımla basın iş sözleşmesinin) kendine özgü bir niteliği olduğunu; gazetecinin işverene olan bağımlılığının gazetecilik mesleğinin yapısı gereği daha zayıf görünümde olduğunu vurgulamak gerekir.⁷⁸

⁷⁵ Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, E: 2022/696, K: 2022/2700, T: 01.03.2022; Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, 17.02.2009, E: 2007/34332, K: 2009/2754; Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, E: 2011/10771, K: 2013/15257, T: 21.05.2013; Yargıtay 22. Hukuk Dairesi, E: 2013/7380, K: 2014/6499, T: 18.03.2014 (<<https://legalbank.net/>> s.e.t. 01.02.2023).

⁷⁶ **Sümer** (2020), s.28; **Güngör Dindar**, s.2; **Kurtişoğlu Yücel**, s.31.

⁷⁷ **Akyiğit**, s.103; **Şakar**, s.279; **Görmüş, Ayhan** (2008) “Basın İş Sözleşmesi”. TÜHİS İş Hukuku ve İktisat Dergisi, C:21, S:5-6, s.61; **Güngör Dindar**, s.17; **Kurtişoğlu Yücel**, s.57.

⁷⁸ **Şakar**, s.279-280, 282; **Görmüş**, s.61; **Gökçe**, s.25; **Güngör Dindar**, s.24-25; **Kurtişoğlu Yücel**, s.65-66.

Ayrıca bu ilişkinin tam zamanlı olması da zorunlu değildir. Gazeteci ilgili işyerinde tam zamanlı çalışabileceği gibi kısmi süreli de çalışabilecektir. Gazetecinin aksi kararlaştırılmadığı müddetçe, aynı zamanda gazetecilik dışında başka bir işte veya gazetecilik alanında başka bir işveren için çalışabilmesi ve gelir elde etmesi de mümkündür (BİK m.13/1).⁷⁹ Yine gazetecinin iş sözleşmesi belirli süreli olabileceği gibi herhangi bir süre sınırı bulunmaksızın (belirsiz süreli) de olabilecektir.⁸⁰

Basın İş Kanununda gazeteci ile yapılacak iş sözleşmesi tanımlanmamış ve bu sözleşmeye ilişkin doğrudan bilgilere yer verilmemiştir. Ancak Kanunun 4. maddesinde “gazeteci ile kendisini çalıştıran işveren arasındaki iş akdinin yazılı şekilde yapılması(nın) mecburi (olduğu)” hususuna ve iş sözleşmesinde bulunması zorunlu olan unsurlara (işin türü, ücret miktarı ve gazetecinin kıdemi) yer verilmiştir. Böylelikle gazetecinin iş sözleşmesi dolaylı olarak tanımlanmış ve Basın İş Kanununa tabi gazetecinin iş sözleşmesi ile çalışan gazeteci olduğu düzenlenmiştir.

Bu noktada değerlendirilmesi gereken husus, gazeteci ile işvereni arasında yapılan iş sözleşmesinin yazılı şekilde yapılmaması veya yazılı şekilde yapılmasına karşın zorunlu unsurları içermemesi halidir. Nitekim kanun metninde yer alan yazılılık şartının geçerlilik şartı mı ispat şartı mı olduğu hususu uzun yıllar doktrinde tartışılmış ve konuya ilişkin farklı görüşler ortaya konulmuştur. Kanımızca gazetecinin iş sözleşmesi bakımından yazılılık koşulunu ispat şartı olarak değerlendirmek ve salt yazılı yapılmadığı için geçersiz kabul etmek gere-

⁷⁹ “Mahkemece, davacının başka işyerlerinde çalışmasının bulunması, davalı ile aralarında iş sözleşmesi bulunmadığının işareti olarak değerlendirilmiş ise de; mevzuatımızda, davacının aynı anda birden fazla işverene iş sözleşmesi ile bağlı olarak çalışmasını yasaklayan bir düzenleme(nin) bulunma(dığı)” yönünde bkz. Yargıtay 22. Hukuk Dairesi, E: 2017/11734, K: 2018/7875, T: 27.03.2018; “Davacının başka bir işyerinde çalıştığına dair sigortalı kaydının kayden görünmesi(nin) sonuca etkili (olmadığı); zaten davacı(nın) kısmi çalışma yapmakta (olduğu) ve kaydın bu kısmi çalışma(ya) engel (olmadığı)” yönünde bkz. Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, E: 2015/30228, K: 2015/29979, T: 26.10.2015 (<<https://legalbank.net/>> s.e.t. 01.02.2023). Ayrıca bkz. **Narmanlıoğlu**, s.91-92.

⁸⁰ **Sümer** (2020), s.44; **Şakar**, s.286; **Güngör Dindar**, s.32; **Kurtişoğlu Yücel**, s.96-97.

kir. Nitekim doktrindeki çoğunluk görüşü⁸¹ ve Yargıtay'ın ilgili kararları⁸² da bu yödedir. İş sözleşmesinde bulunması gereken zorunlu unsurların bulunmaması halinde de benzer bir durumdan söz etmek mümkündür. Buna göre iş sözleşmesinin BİK m.4'te belirtilen koşullara uygun olarak yapılmamış olması halinde gazetecinin iş sözleşmesi geçerli kabul edilerek hüküm ve sonuçlarını doğuracak; işveren hakkında ise bu hükme aykırı davranması nedeniyle idari para cezası yaptırımını uygulanacaktır (BİK m.26/1-a).

Buna göre “serbest gazeteci” olarak adlandırılan ve belirli bir işverene (basın kuruluşuna) bağlı olmadan kendi hesabına çalışan ve yapmış olduğu haberleri satarak (parça başına ücret usulüyle) geçimini sağlayan kimseler, bu tür bir bağımlılık ilişkisinin bulunmaması nedeniyle Basın İş Kanununa göre gazeteci olarak kabul edilmezler ve kendilerine Basın İş Kanunu hükümleri uygulanmaz. Telif ücreti karşılığında çalışan bu kimseler, somut olaya göre yayın, eser veya vekalet sözleşmesi ile çalışmaktadırlar.⁸³ Bu nedenle kendilerine, tarafı oldukları sözleşme türü uyarınca, Türk Borçlar Kanununun ilgili hükümleri uygulanır. Örneğin iş sözleşmesine tabi olmaksızın bir gazeteye günlük ya da haftalık köşe yazıları yazan bir kimse, Basın İş Kanunu kapsamında gazeteci olarak kabul edilmez.⁸⁴

Açıklanan sebeplerle internet haber sitesinde çalışan bir kimsenin basın iş sözleşmesiyle çalışıp çalışmadığının tespiti yukarıda değinilen esaslara göre yapılır. Ancak bu belirlemede tarafların kendi aralarında yapmış oldukları hukuki niteleme dikkate alınmaz⁸⁵; gazetenin fiilen yaptığı işin niteliği belirleyici olur.

⁸¹ Örneğin bkz. **Göktaş/Çil**, s.27; **Şakar**, s.288; **Gökçe**, s.24; **Uçum, Mehmet/Karataş, Hüseyin** (2007) “Başlıca Esasları Yönünden İş Kanunu-Basın İş Kanunu Karşılaştırması”, Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, C:4, S:14, s.581; **Şahin/Avşar**, s.123. Yazılılık koşulunun geçerlilik şartı olmadığı, gazetecinin haklarının açığa kavuşturulması açısından önlem niteliğinde olduğu yönünde bkz. **Şuğle** (2006), s.32. Benzer yönde bkz. **Kurtişoğlu Yücel**, s.61.

⁸² Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, E: 1999/13238, K: 1999/15919, T: 18.10.1999 (**Göktaş/Çil**, s.17); Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, E: 1964/562, K: 1964/761, T: 13.02.1964 (**Göktaş/Çil**, s.32).

⁸³ **Görmüş**, s.62.

⁸⁴ **Sümer** (2020), s.45; **Soyer**, s.626; **Şakar**, s.283.

⁸⁵ “Her ne kadar davalı taraf, muavin kayıtlarını sunarak bu ödemelerin telif ödemesi olduğunu ileri sürmüş ise de, hakim(in) tarafların nitelemesi ile bağlı (olmadığı)” yönünde bkz. Yargıtay 22. Hukuk Dairesi, E: 2017/11734, K: 2018/7875, T: 27.03.2018 (<<https://legalbank.net/>> s.e.t. 01.02.2023).

Diğer bir anlatımla, bağımlı bir iş ilişkisinin varlığı halinde, taraflar arasında yazılı bir iş sözleşmesi olmasa yahut yapılan sözleşme taraflarca (iş sözleşmesi dışında) farklı şekilde isimlendirilmiş olsa dahi, yargı önüne taşınan bir uyuşmazlıkta internet haber sitesinde çalışan bir kimsenin Basın İş Kanununa tabi olduğuna hükmedilebilecektir.⁸⁶ Böylelikle gazeteci, bu Kanundan doğmuş veya doğacak haklarını zamanaşımı süreleri içinde talep edebilecektir. Nitekim uygulamada (basın) iş sözleşmesi imzalamadan çalıştırılan gazeteci sayısının, basın iş sözleşmesi tarafı olan gazetecilerin yaklaşık beş katı olduğuna ilişkin veriler⁸⁷ göz önünde bulundurulduğunda, bu hususun önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır.

Örneğin Yargıtay 31.05.2010 tarihli kararında, taraflar arasında imzalanan telif sözleşmesi ile davacının Basın İş Kanununa tabi bir işyerinde grafiker tasarımcı olarak çalıştırıldığı ileri sürülse de, taraflar arasındaki bağımlılık ilişkisi uyarınca çalışma ilişkisinin telif sözleşmesine değil iş sözleşmesine tabi olduğuna hükmetmiştir.⁸⁸ 26.10.2015 tarihli bir diğer kararında Yargıtay, taraflar arasında yazılı bir sözleşme yapılmaksızın ulusal bir gazeteye evden çalışmak suretiyle düzenli olarak karikatür çizen davacının çalışmasının, davalının iddia ettiği

⁸⁶ Aynı yönde bkz. Şakar, s.265.

⁸⁷ Şahin/Avşar, s.126.

⁸⁸ Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, E: 2009/21771, K: 2010/15108, T: 31.05.2010 (<<https://legalbank.net/>> s.e.t. 17.01.2023). “Dosya kapsamına göre, davacının davalı adına maç takibi ve bu maçlara ilişkin olarak muhabirlik hizmeti ile ilgili olarak yetkilendirildiği ve davacının tarihi ve yeri önceden belli olan bu maçları düzenli şekilde takip ederek, kendisine verilen işi yerine getirdiği, belli bir zaman dilimi içinde bu işin sonucunu davalı şirkete ulaştırdığı, şirketçe davacının sunduğu hizmet doğrultusunda yayın işleminin gerçekleştirildiği sabittir. Davalı tarafça, işin ifasında kullanılan malzemelerin davacıya ait olduğu iddia edilmediği gibi, davacının işin ifası yönünden, iş seçimi veya maç seçimi yapmak gibi sınırsız bireysel karar verme özgürlüğüne sahip olduğu da söylenemez. Dosya içinde bulunan 2009 yılı sonrasına ait banka kayıtları incelendiğinde, davacıya 2009-2010-2011-2012 yıllarında neredeyse her ay düzenli olarak ödeme yapıldığı tespit edilmektedir. (...). Bu bakımdan somut olay yönünden gerek bağımlılık unsurunun gerekse ücret unsurunun gerçekleştiği görülmekte olup, davacının iş sözleşmesi ile çalıştığı kabulü gerekirken, davanın reddine karar verilmesi isabetli olmamıştır.” şeklinde aynı yönde bkz. Yargıtay 22. Hukuk Dairesi, E: 2017/11734, K: 2018/7875, T: 27.03.2018 (<<https://legalbank.net/>> s.e.t. 01.02.2023).

gibi eser sözleşmesi kapsamında değerlendirilemeyeceğine ve taraflar arasındaki ilişkinin iş sözleşmesine dayandığına hükmetmiştir.⁸⁹

SONUÇ

Medya ve gazetecilik alanında yaşanan teknolojik gelişmeler ve internet haber sitelerinin haberlere erişim bakımından basılı süreli yayınlar karşısındaki üstünlüğü, Türk basın mevzuatında uzun bir süre kendine karşılık bulamasa da 18.10.2022 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 7418 sayılı Kanunla konuya ilişkin önemli düzenlemelere gidilmiştir. Bu çalışmada 7418 sayılı Kanunla internet haber sitelerine ilişkin getirilen düzenlemelerin hüküm ve sonuçlarını ele almak amaçlanmıştır.

7418 sayılı Kanun, özellikle internet haber siteleri yönünden ortaya çıkan yasal boşlukları doldurmak ve basılı süreli yayınlar ile internette yayın yapan süreli yayınlar arasındaki eşitsiz uygulamaları gidermek adına 5187 sayılı Basın Kanununa çeşitli hükümler eklemiştir. Böylelikle internet haber siteleri için internet sitelerinden ayrı bir hukuki rejim yaratılmıştır.

Bu değişiklikler uyarınca bir internet haber sitesinin Basın Kanunu kapsamında değerlendirilebilmesi ve kanunun düzenlediği hak ve yükümlülükler kapsamına girebilmesi için, beyanname verme yükümlülüğü getirilmiş; ancak beyanname vermemek bir yaptırıma bağlanmamıştır. Böylelikle internet haber siteleri arasında “beyanname veren ve Basın Kanununa tabi olan” - “beyanname vermeyen ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanuna (genel hükümlere) tabi olan” şeklinde bir ayırım yapılmıştır. Ancak bu ikili ayırımın internet haber sitelerine ilişkin hükümlere yer verilen diğer kanun metinlerine etkisi ayrıca düzenlenmemiş ve bu konuda bir belirsizliğin ortaya çıkmasına neden olunmuştur.

Yapılan değişikliklerle birlikte internet haber sitelerinin hukuki bir rejime kavuşmasını özü itibarıyla oldukça yerinde bir düzenleme olarak belirtmek gerekir.

⁸⁹ Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, E: 2015/30228, K: 2015/29979, T: 26.10.2015 (<<https://legalbank.net/>> s.e.t. 17.01.2023).

Nitekim internet haber sitelerinin Basın Kanunu kapsamına alınmalarının en önemli iki sonucu, bu yerlerde çalışmakta olan gazetecilerin, diğer koşulları da sağlamaları halinde artık basın kartı alabilecek olmaları ve internet haber sitelerinin diğer süreli yayınlar gibi resmi ilan ve reklam alabilecek olmalarıdır. Öte yandan, internet haber siteleri yönünden ikili bir rejim yaratılmasının uygulamadaki dezavantajlarının zaman içerisinde ortaya çıkacağını belirtmek gerekir.

7418 sayılı Kanun, 5187 sayılı Basın Kanunu dışında 5953 sayılı Basın İş Kanununda da internet haber siteleri yönünden değişikliğe gitmiştir. İlgili değişiklikle birlikte internet haber sitelerinde çalışan kimseler de kanundaki diğer koşulları sağlamaları kaydıyla Basın İş Kanunu kapsamında gazeteci kabul edilmişlerdir. Ancak bu değişiklik, Basın Kanunundaki detaylı hükümlerin aksine, Basın İş Kanunundaki ilgili maddeye “internet haber siteleri” ibaresinin eklenmesi yoluyla yapılmıştır. Kanunkoyucunun bu tercihi, kanımızca beraberinde çeşitli sorunları da barındırmaktadır.

Bilindiği üzere Basın İş Kanununun gazetecilik ilişkilerinde bir süredir uygulama kabiliyetinin olmadığı, doktrinde de sıklıkla dile getirilen hususların başında gelmektedir.⁹⁰ Nitekim 1952 yılında kabul edilen bu Kanun, uzun bir süredir günceli yakalamaktan uzak kalmıştır. Her ne kadar 2014 yılındaki yasa-ma faaliyetleri sırasında basın sektöründeki aktörlerin de katılımıyla internet haber sitelerinde çalışanların Basın İş Kanununa eklenmesine ilişkin çalıştaylar gerçekleştirilmiş ve uygulayıcılardan ve öğretiden görüş alışverişinde bulunmuş olsa da 7418 sayılı Kanunun kabul sürecinde bu tür çalıştaylar yapılmamıştır.⁹¹ Böylelikle 5953 sayılı Kanunda, uygulamadaki problemleri çözmek konusunda bazı sıkıntılar barındıran bir değişikliğe gidilmiştir.

⁹⁰ Gazetecilik ilişkilerinde Basın İş Kanununun yaygın olmadığı; günümüz gazeteciliğinin kanunun uygulamasından dışlanmış olduğu yönünde bkz. **Şahin/Avşar**, s.114-115, 127; Basın İş Kanununun Türk medyasında büyük ölçüde fiilen uygulanmadığı yönünde bkz. **Şakar**, s.265; “*Basın İş Kanunu’nun eski tarihli bir kanun olması sebebiyle günümüz ihtiyaçlarına cevap vermekten uzak olduğu (...) son dönemde basın iş hukukunun Yargıtay kararları ile şekillendiği (...)*” yönünde ayrıca bkz. **Kurtişoğlu Yücel**, s.38.

⁹¹ **Türkiye Gazeteciler Cemiyeti**, “Eylül 2014 Raporu”, <<https://www.tgc.org.tr/raporlar/basin-raporlari/158-eylul-2014-raporu.html>> s.e.t. 25.01.2023. Ayrıca bkz. **Şahin/Avşar**, s.133-134; **Dolgunyürek**, s.231.

Amacı itibariyle 7418 sayılı Kanunun Basın İş Kanununda yaptığı değişiklikleri isabetli bulmak gerekir. Ancak bu değişikliğin daha açık ve tereddüte yer vermeyecek bir şekilde düzenlenmesi; Basın İş Kanunu yönünden internet haber sitesinin ne anlama geldiğinin hüküm ve sonuçlarıyla belirtilmesi gerekirdi. Nitekim getirilen bu değişiklik, 2014 yılında yasalaşmayan ilgili kanun tasarısındaki metnin, gecikmeli olarak ve aynen kanunlaşmasından ibarettir. 2014 tarihli kadük tasarı ile 2022 tarihli yasalaşan tasarı metinleri kıyaslandığı zaman, internet haber sitelerine ilişkin hususların her iki metinde oldukça benzer oldukları görülmektedir. Tabiri caizse internet haber sitelerine ilişkin düzenlemeler, sekiz yıllık bir gecikmeyle kanunlaşmıştır. Bu değişikliğin günümüz ihtiyaçlarını karşılamak konusunda yerinde olup olmadığı ise tartışmalıdır. Teknoloji alanındaki hızlı değişim göz önünde bulundurulduğu zaman, dijital medya ve gazetecilikte sekiz yıl uzun bir süredir. Diğer bir ifadeyle, sekiz yıl öncesi için tatmin edici olarak nitelenebilecek bu düzenlemelerin, günümüz için de aynı düzeyde bir beklentiyi karşıladığını söylemek güçtür.

Basın İş Kanununa eklenen internet haber sitesi ibaresinin, Basın Kanunu hükümlerine göre beyanname vermeyen internet haber sitelerini kapsayıp kapsamadığı hususu ilgili değişiklikle birlikte aydınlatılmamıştır. Kanımızca Basın İş Kanununa, bu kanunun uygulanması bakımından internet haber sitesi ile ifade edilenin ne olduğuna ilişkin bir tanımın eklenmesi gerekirdi. Bunun dışında, internet haber siteleri ibaresi kanun metninde mevcut bir cümlenin orta yerine eklenerek, bu cümlenin başında yer alan “Türkiye’de yayınlanan” şeklindeki nitelermelerin internet haber sitesi için de aranması gerektiği şeklinde bir duruma yol açılmıştır. Ancak yukarıda detaylarıyla yer verildiği üzere, internet yayıncılığı özü itibariyle coğrafi sınırsızlık prensibine dayanır; üstelik bir internet sitesinin yayın faaliyetlerinin tam olarak hangi ülke üzerinden yapılmakta olduğunun tespiti de çoğu zaman mümkün değildir. Bu sebeple “Türkiye’de yayınlanma” gibi bir koşulun, Basın İş Kanunu kapsamına girmek için internet haber siteleri yönünden aranmaması gerekir. Kanımızca 6112 sayılı Kanunda yer alan ve kanunun yer bakımından kapsamını ifade eden “*Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin yargı yetkisi altında yapılan (...) yayın hizmetleri*” şeklindeki ibarenin, Basın İş Kanununa tabi internet haber siteleri yönünden de kıyasen aranması yerinde bir uygulama olabilecektir.

Son olarak, Basın İş Kanununa eklenen internet haber sitesi ibaresinin, yeni nesil dijital gazetecilik pratiklerinin tamamını kapsamaktan uzak olduğunu da belirtmek gerekir. Günümüzde dijital gazetecilik, sosyal medya gazeteciliği, alternatif gazetecilik, youtube gazeteciliği, serbest gazetecilik gibi farklı şekillerde ve mecralarda yerine getirilmektedir. Açıklanan sebeplerle Basın İş Kanununun kapsamına internet haber sitelerinde çalışmakta olan gazetecilerin yanı sıra youtube gibi video paylaşım sitelerinde bağımlı gazetecilik faaliyeti yürütmekte olan kimselerin de alınması yerinde olacaktır.

KAYNAKÇA

- Akyiğit, Ercan** (2021) Bireysel İş Hukuku, 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Arslan Ertürk, Arzu** (2019) “Türk İş Hukukunda Gazeteci”: Kahraman, Nazan/Yılmaz, Timur (Editörler), V. Uluslararası Kültür Sempozyumları: Uluslararası Türk Dünyası Basın Sempozyumu-Sempozyum Bildirileri Tam Metin Kitabı, Ankara, KIBATEK Yayınları, s.1-24.
- Avşar, Zakir/Şahin, Muzaffer** (2022) “Türkiye’de ve Dünyada Basın Kartı Uygulamalarının Tarihsel ve Hukuki Çerçeve İncelenmesi”, Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi, C:10, S:2, s.1206-1223.
- Başterzi, Süleyman** (2011) “İş İlişkisinin Kurulması, Hükümleri ve İşin Düzenlenmesi Açısından Yargıtay’ın 2009 Yılı Kararlarının Değerlendirilmesi”, Yargıtay’ın İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Kararlarının Değerlendirilmesi Ankara, Kamu-İş Yayınları, s.1-131.
- Çakır, Hamza** (2007) “Geleneksel Gazetecilik Karşısında İnternet Gazeteciliği”, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S:22, s.123-149.
- Çetinkaya, Aysel** (2018) İçerik Üretiminden Reklama Çevrimiçi Gazetecilik, Ankara, Nobel Yayıncılık.
- Dolgunyürek, Döndü Özlem** (2018) “Gazeteciliğin Yeni Boyutu: İnternet Gazeteciliği” (Yüksek Lisans), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Fırat, Ceren** (2022) “Basın İş Hukukunda Uzaktan Çalışma ve Dijitalleşme” (Yüksek Lisans), Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gökçe, Sibel** (2010) Basın İş Sözleşmesine Göre Gazetecilerin Hakları ve Mesleki Sorunları, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Gökçek Karaca, Nuray** (2020) Basın İş Hukuku, 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Göktaş, Seracettin/Çil, Şahin** (2003) Açıklamalı İçtihatlı Basın İş Kanunu, Ankara, Turhan Kitabevi.
- Görmüş, Ayhan** (2008) “Basın İş Sözleşmesi”. TÜHİS İş Hukuku ve İktisat Dergisi, C:21, S:5-6, s.60-69.
- Güngör Dindar, Dilge** (2022) “Gazetecinin İş Sözleşmesi ve Sözleşmenin Sona Ermesi” (Yüksek Lisans), Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- İçel, Kayhan** (2021) Kitle İletişim Hukuku, 14. Baskı, İstanbul, Beta Yayıncılık.
- İnce, Mustafa** (2018) Haber Edinme Aracı Olarak İnternet ve İnternet Haberciliği, Konya, Eğitim Yayınevi.

- Kalsın, Berrin** (2016) “Geçmişten Geleceğe İnternet Gazeteciliği: Türkiye Örneği”, *International Journal of Social Science*, S:42, s.75-94.
- Kılıç, Seyfi** (2019) *İnternetin Ekonomi Politikası ve Türkiye’de İnternet Gazeteciliği*, Ankara, Nobel Yayıncılık.
- Kırış, Ferhat Tuna** (2016) “Basın İş Hukuku Bakımından İnternet Gazeteciliği”, *İstanbul Barosu Dergisi*, C:90, S:5, s.155-159.
- Koçer, Serdar** (2019) “Gazetecilik Pratikleri ve Basın İş Hukuku” (Yüksek Lisans), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Köme Akpulat, Ayşe** (2019) “Gazetecinin Başka İşte Çalışma Serbestisi ve Sınırları: Basın İş Kanunu’nun 13. Maddesi Kapsamında Bir İnceleme”, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C:10, S:1, s.224-236.
- Kurtişoğlu Yücel, Ezel** (2022) *Basın İş Sözleşmesinden Doğan Borçlar*, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Mollamahmutoğlu, Hamdi/Astarlı, Muhittin/Baysal, Ulaş** (2022) *İş Hukuku*, 7. Baskı, Ankara, Lykeion Yayınları.
- Narmanlıoğlu, Ünal** (2014) *İş Hukuku Ferdi İş İlişkileri I*, 5. Baskı, İstanbul, Beta Yayıncılık.
- Özkan Kutlu, Tezcan** (2018) *Yeni İletişim Teknolojileri Bağlamında Yeni Gazeteci Kimliği*, Ankara, Gece Akademi.
- Özkepir, Ramazan/Kocaman, Salih Zeki/Kart, Erkal Hilmi** (2022) *Sosyal Medya ve Basın Hukuku*, 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Öztekin, Alp** (2022) “İnternet Haberciliğinde Neler Değişiyor? (Basın Kanunu Değişiklik Teklifi Değerlendirmesi 5)”, *Hukuki Haber*, 21.07.2022, <<https://www.hukukihaber.net/internet-haberciliginde-neler-degisiyor-basin-kanunu-degisiklik-teklifi-degerlendirmesi-5-makale,10106.html>> s.e.t. 24.12.2022.
- Sarmaşık, Jale** (2022) *Kitle İletişim Hukuku*, İstanbul, Beta Yayıncılık.
- Soyer, Polat** (2016) “Basın İş Kanununun Kapsamı ve Yargıtay Uygulaması”, *Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi*, C:13, S:50, s.609-629.
- Sümer, Haluk Hadi** (2007) “Basın İş Kanunu Elektronik Ortamda Gazetecilik Yapan Kişiler Hakkında Uygulanabilir Mi?”, *Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku-na İlişkin Yargı Kararları ve İncelemeleri Dergisi*, C:2, S:6, s.385-399.
- Sümer, Haluk Hadi** (2020) *Bireysel Basın İş Hukuku*, 3. Baskı, Ankara, Seçkin Yayınevi.
- Süzek, Sarper** (2021) *İş Hukuku*, 20. Baskı, İstanbul, Beta Yayıncılık.

- Şahin, Muzaffer/Avşar, Zakir** (2016) “Basın İş Kanunu, Sorunlar ve Güncelleme Tartışmaları”, Sosyal Güvenlik Dergisi, C:6, S:2, s.113-138.
- Şakar, Müjdat** (2022) İş Hukuku Uygulaması, 13. Baskı, İstanbul, Beta Yayınları.
- Şuğle, Mehmet Ali** (2001) İş Hukuku Açısından Gazeteci, Ankara, ÇGD Yayınları.
- Şuğle, Mehmet Ali** (2006) “Basın İş Kanununun Kişi Bakımından Kapsamı, Gazeteci Kavramı ve İş Sözleşmesinin Kurulması”, Basın İş Hukuku Genel Esasları ve Uygulama Sorunları, İstanbul, Legal Yayıncılık, s.20-37.
- Taneri, Esin/Turan, Yağmur** (2015) “Specific Regulations on the News Websites and Legal Issues Thereof”, GSI Articleletter, Part 12, s.159-176. <https://www.goksusafiisik.av.tr/Articleletter/2015_Summer/GSI_Articleletter_2015_Summer_Article12.pdf> s.e.t. 22.12.2022.
- Türkiye Gazeteciler Cemiyeti**, “Eylül 2014 Raporu”, <<https://www.tgc.org.tr/raporlar/basin-raporlari/158-eylul-2014-raporu.html>> s.e.t. 25.01.2023.
- Türkiye Gazeteciler Cemiyeti**, “Temmuz 2014 Raporu”, <<https://www.tgc.org.tr/raporlar/basin-raporlari/160-temmuz-2014-raporu.html>> s.e.t. 30.01.2023.
- Uçum, Mehmet/Karataş, Hüseyin** (2007) “Başlıca Esasları Yönünden İş Kanunu-Basın İş Kanunu Karşılaştırması”, Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, C:4, S:14, s.576-604.
- Yıldız, Sevil** (2021) Medya ve Hukuk, 5. Baskı, Ankara, Nobel Yayınevi.

İnternet Kaynakları

- <<https://bianet.org/bianet/ ifade-ozgurlugu/255000-basin-karti-mucadelesini-gazeteciler-kazandi>> s.e.t. 03.02.2022.
- <<https://bianet.org/bianet/ ifade-ozgurlugu/262092-basin-karti-yonetmeliginde-yurutmenin-durdurulmasi-karari-kalkti>> s.e.t. 03.02.2022.
- <<https://bianet.org/bianet/ ifade-ozgurlugu/270035-danistay-basin-karti-yonetmeliginde-7-maddenin-yurutmesini-durdurdu>> s.e.t. 03.02.2022.
- <<https://www.iletisim.gov.tr/turkce/haberler/detay/danistay-basin-karti-yonetmeligine-iliskin-yurutmenin-durdurulmasi-kararini-kaldirdi>> s.e.t. 03.02.2022.
- <<https://internet2.btk.gov.tr/sitesorgu/>> s.e.t. 28.12.2022.
- <<https://legalbank.net>> s.e.t. 01.02.2022.
- <<https://www2.tbmm.gov.tr/d24/1/1-0893.pdf>> s.e.t. 22.12.2022.
- <<https://www2.tbmm.gov.tr/d27/2/2-4471.pdf>> s.e.t. 20.03.2023.